ကြပ်ပြင်ကျေးရွာ

ကြက်ပြင်ကျေးရွာအုပ်စု

တံတားဦးမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၇ - ၂၀၂၁)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ကြပ်ပြင်ကျေးရွာ၊ တံတားဦးမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁
အတိုကောက်စကားလုံးများ ၅
စကားချီး ၆
ကြပ်ပြင်ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ၊ တံတားဦးမြို့နယ် ၈

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် အစီအစဉ် **၉**

(၁) နိဒါန်း - ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၉
(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်
(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၁
(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား
(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၁
(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ
(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု
(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု
(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ
(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ
(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၄
(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်
(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ
(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ
(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု
(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု
(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး
(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု
(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး
(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၉
(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၁
(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ် ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၂
(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့်ဉ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၄
(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၅
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၇
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ ၃၀

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၄ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၅ ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ
ဇယား ၆ ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ
ဇယား ၇ ကူညီ စောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၈ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၉ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁၀ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား ၁၂ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား ၁၄ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၅ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၆ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၈ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၁ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၃ ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၄ ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၅ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့် နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအမံများ
ဇယား ၂၇ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
ဇယား ၂၈ ကျောင်းအပ်နှုန်း
ဇယား ၂၉ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
ဇယား ၃၀ ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၁ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၂ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ သောက်သုံးရေရရှိမှု
ဇယား ၃၄ သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ
ဇယား ၃၅ ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၃၆ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၃၇ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၃၈ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၃၉ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၀ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၂ မူခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇

ဇယား ၄၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

ဇယား၄၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၇၀

ဇယား ၄၅

ကိုးကားစာရင်း ၇၅

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ၇၆

စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ပုံစံ

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MOALI	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
MoLFRD	မွေးမြူရေး၊ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDC	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
VTDSC	ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၀/၂၁ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့်အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့်သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများ ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ်ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများစုနှစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင်စနစ်တကျပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကိုအသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင်ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကိုမူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရပါမည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက် နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင်အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်

ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

၉နိုဝင်ဘာလ၊ ၂၀၁၇

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ကြပ်ပြင်ကျေးရွာ
တံတားဦးမြို့နယ်

ကြပ်ပြင်ကျေးရွာ သံယံဇာတပြမြေပုံ၊ တံတားဦးမြို့နယ်

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆိုသည်မှာ-

ကျေးရွာဆိုသည်မှာ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံတူသူများ/နီးစပ်သူများ၊ ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆင်တူသူများ၊/နီးစပ်မှုရှိသူများ စုပေါင်းနေထိုင်ရာ နေရာကို ခေါ်သည်။ ကျေးရွာနှင့်မြို့၏ ကွာခြားမှုမှာ အချို့ကျေးရွာများမှာ တိုးတက်မှုရှိသော်လည်း၊ ကျေးရွာအရွယ်အစားကြီးသော်လည်း အစိုးရရုံးများမရှိ။ အစိုးရဘာဏ်များမရှိသောကြောင့် ကျေးရွာဟုသာ သတ်မှတ်ကြသည်။ တံတားဦးမြို့နယ်တွင် အစိုးရအမည်ပေါက် ကျေးရွာပေါင်း (၁၆၄)ရွာ ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း (၃၀၅) မြို့နယ်အတွင်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ကျေးရွာပေါင်း (၆၄၈၉၉)ရွာ ရှိသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ လက်ရှိအခြေအနေမှ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေသို့ အစီအစဉ်တကျ ပြောင်းလဲသွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင်လည်း ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဟူ၍နှစ်ပိုင်းရှိသည်။ ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အဆောက်အဦးများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် လမ်း၊ တံတားများ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိလာခြင်း၊ ယာဉ်/ကား၊ စက်ကရိယာ စသည်တို့ ပိုမိုဓေတ်မီကောင်းမွန်လာခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးခန်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ဓေတ်မီလာခြင်း စသည်တို့ကိုဆိုလိုသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ၊ နည်းပညာများတိုးတက်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ပိုအရေးကြီးသည်။

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ နောင်မျိုးဆက်တွေကို မထိခိုက်ဘဲ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးမပြုဘဲ ဖွံ့ဖြိုးမှုသာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ မမျှော်လင့်သော ဘေးအန္တရာယ် (SCHOCK) များကို ကြန့်ကြန့်ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး ပြန်လည်ရုန်းထနိုင်သော အရည်အချင်း (စီးပွါးရေးဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ နည်းပညာဗဟုသုတ၊ လူမှုရေးအရင်းအနှီး၊ အဆောက်အဦးနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ်၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်) ရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ယခင်ကလည်း ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကောင်းနိုးရာရာ လုပ်ခဲ့ကြဖူးပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသောအခါ ရပ်မိ/ရပ်ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှ တာဝန်ရှိသူ၊ တခါတရံ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များစသည် လူနည်းစုတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ဦးဆောင်မှုအရ ၄င်းတို့လုပ်ကိုင်လိုသော လုပ်ငန်းကိုသာ ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာမှ ပါဝင်ရမည့်/ထည့်ဝင်ကြရမည့်ငွေ (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်း၊ လူအားစသည်တို့ကိုလည်း ၄င်းတို့ကသာ ဦးဆောင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ရွာလုံးပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရခဲ့ကြပါ။ လုပ်ငန်းတခု ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါကလည်း ရပ်တန့်နေတတ်ပြီး ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်လည်း မရှိတတ်ကြပါ။ ၂-၃ နှစ်ကြာမှ (သို့မဟုတ်) စိတ်ကူးပေါ်မှသာ နောက်လုပ်ငန်းတခုကို ပြန်လည်လုပ်ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ထိုသို့အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ခဲ့ကြသည့် လုပ်ငန်းများသည် **ကျေးရွာလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (Village Project Plan)** ဖြစ်သည်။

ယခု ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင်လည်း ရပ်မိ/ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တောင်သူ၊ စိုက်/မွေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ စသဖြင့် လူတန်းစားပေါင်းစုံ၊ အသက်အရွယ်မျိုးစုံ၊ ကျားမ အချိုးညီ ဖွဲ့စည်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၄င်းအဖွဲ့တို့၏ အကြံဉာဏ်နှင့် ဆွေးနွေးမှုမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မူတည်၍ လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ် သွားမည်။ လုပ်ငန်းများကိုလည်း အနည်းဆုံး ၅ နှစ် ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းများကိုလည်း စဉ်ဆက်မပြတ်လုပ်ဆောင်ရန် ရေးဆွဲမှတ်တမ်းတင် ထားရှိသည်။ဆင်းရဲသားနှင့် အဆင်းရဲဆုံးတို့၏ ထိခိုက်လွယ်မှုများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များ၏အခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ ကျေးရွာ၏ အခွင့်အလမ်းကောင်းများ၊ အလားအလာကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ လက်ရှိအခြေအနေများ၊ လက်ရှိလူစွမ်းအား အရင်းအမြစ်များနှင့် လူသားစွမ်းရည်များတည်ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပြီး တစ်ရွာလုံးသဘောတူ ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းသည်**ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (Village Development Plan)**ဖြစ်သည်။

၁.၂ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုနိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။
ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးအတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ဤအစီအစဉ်ရေးဆွဲပြီးနောက်ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များ ရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်း အကောင်ထည်ဖော်ရန်လိုအပ်သော နည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများ ဖြစ်ရသည့် အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအပံ့အပိုးဖြစ်စေသော အချက်များ နှင့်အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလ အပြီးတွင် ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊စီမံချက်များကိုရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့် ပြည်သူ့ဆက်သွယ်
ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည်ဤအစီအစဉ်မှ တ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရခြင်း၏ **ရည်ရွယ်ချက်မှာ-**

(၁) ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲ နိုင်စေရန်နှင့် ၄င်းတစ်ရွာလုံးသဘောတူ ပါဝင်ရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာစီမံကိန်းကို စာအုပ်ဖြင့် စနစ် တကျ မှတ်တမ်းတင် ထားရှိရန်။

(၂) ကျေးရွာလူထုအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား စနစ်တကျ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောက်ရွက်နိုင်ရန် စီမံကိန်းမှတ်တမ်းက လမ်းညွှန်လက်စွဲအဖြစ် အသုံးပြုရန်။

(၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ်တမ်းအား အခြေခံပြီး မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ၄င်းတို့၏ နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်နှင့်စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များအတိုင်း ထင်ဟပ်စေမည့် ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်။

၁.၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာအတွက်အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင် ထားခြင်းဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ အလှူရှင်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ဘဏ်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်မည်။

အစိုးရဌာနများအတွက် အသုံးဝင်မှု

အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ၄င်းတို့၏ ဌာနအသီးသီးအနေဖြင့် နှစ်စဉ် စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် လုပ်ငန်းများကို အခြေခံ၍ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲနိုင်မည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်း ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းအသစ်များ ရေးဆွဲချမှတ်ရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးရွာများ၏လိုအပ်ချက်နှင့် အခြေအနေမှန်များကိုထင်ဟပ်စေမည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရေးဆွဲရာတွင် များစွာ အထောက်အကူဖြစ်စေမည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့်၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်ဗျူဟာ မြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများသည်ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ စိတ်ဝင်စားသောလုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သော မှန်ကန်သည့် ကိန်း၊ ဂဏန်းအချက်အလက်များကို အဆင်သင့်ရရှိနိုင်ပြီး အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် **အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့်** ကျေးလက်ဒေသရှိငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအား သိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏ သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့်ယုံကြည ်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၄ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် **၁၇** ခုသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် တစ်ခုစီတွင် မြို့နယ် ၂ ခုစီ အတွင်းရှိ ကျေးရွာ ၅ ရွာစီ၊ စုစုပေါင်း ကျေးရွာပေါင်း **၁၇၀** တွင် စမ်းသပ်ရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။ ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ်ပေါင်း **၂၉**မြို့နယ်ကို မြို့နယ်လုံးကျွတ်၊ ကျေးရွာပေါင်း **၅၈၀၀**ကျော်တွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်တွင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်ရှိ၊ နိုင်ငံတော် ပြည်ထဲရေးစာရင်းဝင် ကျေးရွာပေါင်း **၆၄၈၉၉** အား တစ်နိုင်ငံလုံးလွှမ်းခြုံသည့် ကျေးရွာစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြီးစီးရန် လျာထားဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် တံတားဦးမြို့နယ်အနေဖြင့်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာပေါင်း **၅** ရွာကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခဲ့ကြပြီး ကျန် ၁၅၉ ရွာအား ယခု ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဧန်နဝါရီလတွင်အပြီးရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွနုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သောငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွနုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအား အဓိကရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကိုဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျွန်တော်တို့ကြပ်ပြင်ကျေးရွာသည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊တံတားဦးမြို့၏ အနောက် တောင်ဘက် (၁၇)မိုင်ခန့်အကွာအဝေးတွင် တည်ရှိပါ သည်။ ကြပ်ပြင်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကြပ်ပြင် ကျေးရွာသည် အရှေ့လောင်ဂျီတွင်း၉၅.၈၃၊ မြောက်လတ်တီတွင် ၂၁.၆၇တွင် တည်ရှိပြီးကြပ်ပြင်ကျေးရွာတွင် နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းဟူ၍ ရာသီဥတု သုံးမျိုးရှိပါသည်။ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ၆၅ ရက်ခန့် မိုးရွာသွန်းလေ့ရှိပြီး မိုးရေချိန် ၄၀လက်မ အောက်တွင်ရှိသည့် အပူပိုင်းမိုးနည်းရပ်ဝန်း ဒေသဖြစ်သည်။ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေဖြင့် မြေမျက်သွင်ပြင် အနေဖြင့် ပင်လယ် ရေမျက်နှာပြင် အထက် ပေ ( ) ခန့်အမြင့်တွင် တည်ရှိပါသည်။ မြေအမျိုးအစားမှာလည်း သဲ၊ ကျောက်နှင့်နုံးမြေ ရောနှောလျက်ရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာတွင် သဘာဝ အရင်းအမြစ်များတွင် သဘာဝပေါက်ပင်အနေဖြင့် ထနောင်းပင်၊ သန်းဒဟပ်ပင်၊ကန်တာရပင်၊ရှားပင်၊ထန်းပင် စသည်တို့ရှိသော်လည်း တဖြည်းဖြည်းရှားပါးလာသဖြင့် လက်လှမ်းမှီမှုနည်းပါသည်။ ရရှိနိုင်မှု ခက်ခဲသည်။သစ်၊ထန်းအခြေခံကုန်ချောထုတ်လုပ်ရန် ကျွမ်းကျင်မှုအားနည်းသည်။ သဘာဝတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအနေဖြင့် ယုန်၊မြွေနှင့်ငှက်မျိုးစုံ အနည်းငယ်တွေ့ရှိနိုင်သော်လည်း တောမီးရှို့ခြင်း၊ သဘောဝဘေးဒဏ်ကြောင့်ပျက်စီးမှု၊လူတို့စနစ်တကျသုံးစွဲမှုမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ရရှိနိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု နည်းသည်။ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်အနေဖြင့် ကြိတ်မှန်ပင်၊ ဆေးခါးကြီးပင်၊ ကနဖော့ပင်၊ ရှားဇောင်းလက်ပက်ပင်များ စသည်တို့ အနည်းငယ်ထွက်ရှိသော်လည်း သုံးစွဲရမည့်နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတနည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့်မြန်မာတိုင်းရင်းဆေးအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ ၄င်းသဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အသုံးပြုနိုင်ရန် ဗဟုသုတနှင့်နည်းပညာအားနည်းနေကြပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကျွန်တော်တို့ ကြပ်ပြင်ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၃၈) မှ လူဦးရေပေါင်း (၁၁၈၉) (က ၅၉၈ + မ ၅၉၁) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၅) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွါးမှု (၅)ယောက်နှုန်းနှင့်ညီမျှသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ (၇၈၅)ဦး (၆၆%) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ (၄၀၄)ဦး (၃၄ %) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ များသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၄င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာကောင်းများရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်တွင် အမျိုးသား အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေထက် အမျိုးသမီးဦးရေမှာ (၂၅)ဦး၊ (၃.၂)% ပိုများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ

(၂၇)ဦး (၂.၃%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွါးနှုန်း နည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ (၇၀)ဦး (၅.၈%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျသိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၆၀ နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး (၁၂၁) ယောက် (၁၀.၂%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့်အတင့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၂၃၈)စု အနက် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၁၇၇) အိမ်ထောင်စုရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု (၃၂)စု၊မွေးမြူရေးကို အဓိက လုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု (၁၀)စု၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အဓိကလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု (၃)စု၊ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင်နေ့စားအလုပ်သမား အဖြစ်လုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု(၂)စု၊လက်သမား၊ပန်းရံနှင့်ဆေးမှုတ်လုပ်ငန်းတွင်နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ် အဓိကလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု(၈)စု၊ယာဉ်၊စက်ကိရိယာပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းကိုအဓိကလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု(၁)စု၊ဆံပင်ညှပ်၊စက်ချုပ်လုပ်ငန်းများ အဓိကလုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု(၂)စုနှင့် ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းကိုအဓိကလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု(၃)ရှိသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၁၁၈)ဦး၊ မွေးမြူရေးတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၄၅)ဦး၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၈)ဦး၊ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းတွင်နေ့စား အလုပ်သမားအဖြစ် တွဲဖက်လုပ်ကိုင် သူ(၁၄၁)၊လက်သမား၊ပန်းရံ၊ဆေးမှုတ်လုပ်ငန်း တွင်နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၁၀)ဦး၊ယာဉ်၊စက်ကိရိယာပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၃)ဦးနှင့် နေ့စားအဖြစ်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၇)ဦး၊ဆံပင်၊ အပ်ချုပ်၊နတ်ကတော်၊ဓါတ်ပုံ၊စတူဒီယိုလုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၄)ဦး၊အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းကိုတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၁)ဦး၊လွှက်ရည်ဆိုင်တွင် နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ်တွဲဖက်လုပ်ကိုင် သူ(၁)ဦး၊ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းတွင်နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၂)ဦး၊ ကျောင်းဆရာ/ဆရာမ တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၅)ဦး၊သူနာပြုဆရာမ တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၂)ဦး၊ပြည်တွင်း/ပြည်ပကုမ္ပဏီများသို့သွားရောက်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၂)ဦး ရှိသည်။၄င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသောမိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ (၄၇၇)ဦးရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှမိသားစုဝင်လုပ်အားအနေဖြင့်(၂) ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကိုတွေ့ရသည်။ရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင် သူဦးရေ (၇၈၅) ဦးရှိသော်လည်း တကယ်အလုပ်လုပ်သူ(၈၁၅)ဦးတွေ့ရှိရသောကြောင့် အရွယ်မရောက်သေးသောကလေးငယ်များနှင့် အသက် (၆၀)ကျော်အရွယ်အသက်ကြီးရွယ်အိုးများပါမိသားစုဝမ်းစာဖူလုံမှုအတွက်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေရကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား (၆) မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင်အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပါသည်။

ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေးပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၇၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၆၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ယာဉ်၊စက်ကိရိယာ၊အိမ်သုံးပစ္စည်းများပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။

ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဟိုတယ်နှင့်စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းအားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့်လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု၊ ပင်ပန်းမှုချင်းတူသော်လည်း လုပ်အားခအနေဖြင့် ကျား/မ ခွဲခြားမှု၊ မမျှတမှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ (၅၂)အိမ်ထောင်စု (၂၁.၈%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ (၆၁) အိမ်ထောင်စု (၂၅.၆ %)၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် (၇၈) အိမ်ထောင်စု (၃၂.၈%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စားတောင်သူ (၄၂) အိမ်ထောင်စု (၁၇.၆%)နှင့် ၁၂.၅ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူကြီး (၅)အိမ်ထောင်စု (၂.၁%) ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တောင်သူကြီးနှင့်တောင်သူလတ်အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ (၄၇) အိမ် (၁၉.၇%) သာရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအများစုကို ၄၀းလူနည်းစုမှ ပိုင်ဆိုင်နေကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျန်မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူနှင့်တောင်သူငယ်မိသားစုများမှ၄၀းတောင်သူကြီးများ၏စိုက်ပျိုးမြေများတွင်နေ့စားအငှါးလုပ်ကိုင်ကြရသည်။

ကျေးရွာတွင်ထွန်စက်(၃)စင်း၊ လက်တွန်းထွန်စက် (၃) စင်း၊ ရေစုပ်စက် (၂၃)စင်း၊ခြွေလှေ့စက်(၂) ခုသာ ရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများမှာလည်း အသေးစားများ ဖြစ်ပြီး တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာအသုံးပြုနိုင် သောကြောင့် အငှါးလိုက်လေမရှိပါ။ စိုက်ပျိုးချိန်တွင်တောင်သူငယ်များနှင့်ဆင်းရဲသားတောင်သူများမှာ အခြားရွာမှ ထွန်စက်များကိုငှားရမ်းအသုံးပြုရသည်။ ထွန်စက်ငှားရမ်းအသုံးပြုခအနေဖြင့် (၁)ဧကကို ငွေ(၁၈၀၀၀) ကျပ်ဖြင့်ငှားရမ်း အသုံးပြုရပါသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် စက်ကရိယာလုံလောက်မှု မရှိပါသောကြောင့် စိုက်ပျိုးချိန် နောက်ကျမှ စိုက်ပျိုး ရသဖြင့် စက်ကိရယာများ အရစ်ကျရောင်းချပေးလျှင်အဆင်ပြေနိုင်သည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံးကရိယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့်မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေးပါသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို အဆင့် ၄ ဆင့် သတ်မှတ်ထားသော်လည်း ကျေးရွာ၏ စီးပွားရေး အခြေအနေအရအဆင့်(၃)ဆင့်သာရှိသည်။ အလယ်အလတ်အဆင့် အိမ်ထောင်စု ၄၇ အိမ် (၁၉.၇%)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု ၁၇၇ အိမ် (၇၄.၄%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု ၁၄ အိမ် (၅.၉%) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အလယ်အလတ်အဆင့် ၄၇ အိမ် (၁၉.၇%) သာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန်ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စု ၁၇၇ အိမ် (၇၄.၄%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု ၁၄ အိမ် (၁၉.၇%) သည် တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၁၉၁ အိမ်

(၈၀.၂%) မှာ အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စားအငှါးလုပ်ကိုင်ကြရသော်လည်း အလုပ်ပုံမှန်မရကြဘဲနေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်း မျှတမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အလယ်အလတ်လူတန်းစားမှာ (၄၇)အိမ်ရှိပြီးအိမ်ထောင်စု အရေအတွက်အားဖြင့်နည်းသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှုတွင် များစွာပိုင်ဆိုင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျန်ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စုများမှာ အရေအတွက်များသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှု အလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ကျပမ်းများ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူများနှင့် တောင်သူငယ်များဖြစ်သည်ကိုတွေ့ကြရသည်။

ကျေးရွာတွင် အဆင့် ၃ မိသားစု၏ ၃၀ % (၅၃) အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မိသားစု ၏ ၃၀ % (၄) အိမ်၊ စုစုပေါင်း (၅၇)အိမ်ထောင်စုအား စီစစ်ကြည့်ရာတွင် ကျေးရွာတွင် ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံးနှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု (၃၇) အိမ် (၄၇.၂%) ရှိပြီး လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ ဆွေမျိုးများထံမှချေးယူခြင်း၊ဈေးဆိုင်များတွင် အကြွေးယူစားပြီး ပြန်လည်ဆပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ ၄င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ၃ လနှင့် ၆ လအကြား ဝမ်းစာဖူလုံသူ (၂၀) အိမ်ထောင် (၁၁.၃%) ရှိပြီး ငွေနှင့် ရိက္ခာကို အပေါင်ခံပစ္စည်းအဖြစ် အိမ်ခြံမြေ (သို့မဟုတ်) ရေစုပ်စက် (သို့မဟုတ်) ဆိုင်ကယ်/ရွှေထည် စသဖြင့် ပေးထားရပြီး အတိုးနှုန်းအနေဖြင့် အနည်းဆုံး ၁၀% မှ ၂၀% အထိပေးရပြီး မူလရွှေထည် ဝယ်ယူသောဆိုင်မှ ချေးယူပါက ၃% ဖြင့် ချေးယူကြရပြီး အမြန်ပြန်ဆပ်ကြရသည်။လိုသလောက်ချေးငှါးနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။

ကျေးရွာတွင်ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု (၃၆)စု၊ ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု(၁၅)စု၊ အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာ သွားရောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့်ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စု(၇)စုရှိပြီး ၄င်းတို့သည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။၄င်းတို့ တခါတရံ ကျန်းမားရေးမကောင်း၍ ရိက္ခာပြတ်လပ်ပါက မိသားစုအပြန်အလှန်ကူညီရေးအဖွဲ့၊ရပ်ဆွေရပ်မျိုးနှင့် အိမ်နီးချင်းများမှ ကူညီပေးကြရသည်။

ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှုတွင် အလုပ်ပုံမှန်မရှိခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှု မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု နှင့်ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုစသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေရရှိနိုင်ခြင်း မရှိကြပါ။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ခုတ်လှဲခြင်းနှင့်ကြောင့်လည်းသစ်တောပြုန်းတီးမှုရှိသည်။တိဘီရောဂါသည်လည်း အသက်ရှူ လမ်းကြောင်းနှင့် လူအသုံးအဆောင်များကို အတူတကွကိုင်တွယ်သုံးစွဲခြင်းမှတဆင့် ကူးစက်တတ်ခြင်း၊ အပူပိုင်းဒေသ ဖြစ်၍မိုးခေါင်ခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သောကြောင့်ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်ဖြစ်သည်။ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲရှိသည့် ဒေသများသို့ သွားရောက်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြသည့် ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့်လည်းအစား၊ အနေအထိုင် အခက်အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်း၊ ၄င်္ဂါဖျားနှင့် အခြားကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ မတော်တဆထိခိုက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း ၊ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ တိရိစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု၊ လူကုန်ကူးမှုတိုတွင် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများ၊ ဆင်းရဲသားများ၊ လှည့်လည် သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ကားသမားများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည်

မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရသူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့် အဝေးတွင် သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊အနိုင်ကျင့်ခံရနိုင်ခြင်း၊လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများသဖြင့်ယာဉ်တိုက်မှု မတော်တဆ ဖြစ်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများနှင့်လက်လုပ်လက်စားကျပန်းအိမ်ထောင်စုများမှာလည်း အမျိုးသမီးများ၏ လုပ်အားခ နည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော ဒေသတွင် နေထိုင်သူများမှာမိုးခေါင်ခြင်းကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။လှည့်လည်သွားလာ၍ဈေးရောင်းသူများနှင့် ကားသမားများမှာလည်း ယာဉ်အန္တာယအချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ခြင်း၊ မနိုင်ဝန်များဖြင့် နေ့စဉ် သွားလာနေရခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ကျန်လူအုပ်စုများအနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေး ရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ပိုမိုဖြစ်ပွါးမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာတွင်အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါ၊ တီဘီ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်းရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) တို့သည် ပုံနှံမှုနှင့် ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်ရေမသန့်ရှင်းမှုနှင့် တကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေးရောဂါမှာ ခြင်များ ပေါက်ပွါးမှု အဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ခါတ်မြေဩနှင့် ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေးများအသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေကြရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်းခါတ်မြေဩ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ၄င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်၊ စီစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှုံ၊ ကြက်သားမှုံများကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသောမုန့်နှင့် သရည်စာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်း လုပ်သည့်အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေး ပစ္စည်းကရိယာမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ တီဘီ၊ အသည်းရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၄င်းရောဂါများသည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူအသုံးအဆောင်များနှင့်ထိတွေ့ရာမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လိင်မှတဆင့် ကူးစက်သောရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွါးနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၄င်းရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုအနေဖြင့် စက်ချုပ် ၊အလှပြင် ၊ဆံပင်ညှပ် စုစုပေါင်း(၁၄)ဦး၊ ကျောင်းဆရာ/ဆရာမ (၅)ဦး၊သူနာပြုဆရာမ (၂)ဦးစသည့် လုပ်ငန်းများတွင် လက်ရှိ

ကျွမ်းကျင်မှုနည်းပါးခြင်း၊ ခေတ်မီပစ္စည်းကရိယာ မပြည့်စုံခြင်း၊ ဝင်ငွေနှင့် အလုပ်အကိုင် ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်း၊ အလုပ်အားခနည်းခြင်းနှင့်အရင်းအနှီးနည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့် အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများမှ ဝင်ငွေနည်းသည်။

ကျေးရွာ၏ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် ကောင်းသည့်အနေအထာတွင် ရှိနေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ကျေးရွာတွင် ၉ နှစ်အထက် ရွာသူ/သား (၁၀၀၇) ဦးအနက်စာမတတ်သူဦးရေ(၂၀)ဦး(၂%)၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသင် ပညာရေးတတ်မြောက်သူ (၂၄)ဦး (၂.၄%) နှင့် မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူ (၁၄၁)ဦး (၁၄%) ၊မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၇၃၆)ဦး(၇၃.၁%)၊အလယ်တန်းပြီးဆုံးသူဦးရေ (၄၂)ဦး(၄.၁%)၊အထက်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၂၄)ဦး (၂.၄%)နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ (၂၀)ဦး(၂%)ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ အခြေခံပညာတတ်မြောက်မှု မူလတန်းပြီးဆုံးသူ၊ အလယ်တန်း ပညာပြီးဆုံးသူ၊ အထက်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသားဦးရေကနည်းပြီး အမျိုးသမီး အရေအတွက် သိသိသာသာ များသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဘွဲ့ရအရေအတွက်မှာ အမျိုးသမီးပိုများ နေတာ တွေ့ရသည်။ သားယောက်ကျားလေးများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ပညာ ပြီးဆုံးအောင် မသင်ကြားနိုင်ကြပါ။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံစံများအရ ကျားမခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသောပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြားပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ကိစ္စများမတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့်အခွင့်အရေးတူညီစွာရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ အနည်းအကျင်းပါသောအခါလည်း အရေးပါသော ဆုံး ဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေးလေ့မရှိခြင်း၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများမှာ လုပ်ငန်းအမျိုး အစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူသော်လည်း လုပ်အားခတွင် တန်းတူမရရှိခြင်း၊ အများစုမှာ အမျိုးသမီးများကို အလယ်တန်းအဆင့်အထိ၊ အခြေခံ အရေးအဖတ်အတွက် တတ်မြောက်ရုံသာ ပညာသင်ကြားပေးလေ့ ရှိခြင်းတို့ ရှိနေသေးသည်။ သို့သော် အမျိုးသားများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်ကြရ သောကြောင့် ပညာပြီးဆုံးအောင် သင်ကြားနိုင်ခြင်းမရှိကြသောကြောင့် ဘွဲ့ရဦးရေတွင် အမျိုးသမီးပိုများသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်လိုသော်လည်း အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်ပါဝင်ခွင့် မရခြင်း။ အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ အသိအမြင် အားနည်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။အမျိုးသမီးဆိုင်ရာ အသိပညာပေးသင်တန်းများ ဆောင်ရွက်ပေး လျှင် အဆင်ပြေ နိုင်ပါသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (၁၄) ဖွဲ့ရှိသည်။ ၄င်းတို့အနက် စီးပွါးရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၃) ဖွဲ့၊ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၁၀)ဖွဲ့ရှိပြီး ဘာသာရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၁)ဖွဲ့ရှိသည်။ ၄င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက်ကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် ဓမ္မစကြာ အသင်း၊ အမျိုးသမီးရေးရာ၊မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအသင်း၊အပျိုခေါင်း၊ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ကျောင်းကိစ္စနှင့် ငွေချေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့မှလွဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများလုံးဝမပါသည်ကို တွေ့ရသည်။

၄င်းအဖွဲ့ (၁၄) ဖွဲ့အနက် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်အရ ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့မှာ (၈) ဖွဲ့ရှိပြီး ကျန် (၆) ဖွဲ့မှာ ပြင်ပမှမူအရ ဖွဲ့စည်းထားသောအဖွဲ့များဖြစ်သည်။ ၄င်းအဖွဲ့များကို လေ့လာရာတွင်လည်း ကျေးရွာလူထုမှ ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်အရ လူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့များသာ ရည်ရွယ်/ ကြာရှည် ရပ်တည်လေ့ရှိပြီး အဖွဲ့သားအချင်းချင်းအကြား အပြန်အလှန် ယုံကြည်မှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။ တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။အထူးလှုံ့ဆော်ရန်မလိုအပ်ဘဲ စည်းလုံးမှု၊ တက်ကြွမှု အပြည့်အဝရှိသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ပြင်ပမှ ဦးဆောင်လာရောက် ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့များမှာ ရေရှည်ခံလေ့မရှိဘဲ လုပ်ငန်းပြီးပါက ပျောက်ကွယ်သွားလေ့ရှိသည်။ အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု အားနည်း/ မရှိ။ အမြင်ကြည်လင်မှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိကြ၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု အားနည်း၊ စည်းလုံးမှု တက်ကြွမှု အားနည်းသည်တို့ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၄င်းအဖွဲ့အစည်း (၁၄)ဖွဲ့စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရ ဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည် အားနည်းနေသေးသည်ကိုတွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများသော်လည်း အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်းဇယားစနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါ က အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ ၄၂.၆၂ဧက၊ ယာမြေ ၇၄၉.၂၀ ဧက၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေ ၆.၃၀ ဧက၊အိမ်ခြံဝင်းစိုက်ခင်း ၁ ဧကနှင့် နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း ၆၇.၃၇ ဧက၊ စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ ၈၆၆.၄၉ ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာညံ့သည်။ ဆည်မရှိသောကြောင့်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအားလုံးမှာ နှစ်စဉ်မိုးရေကိုသာ အားကိုးစိုက်ပျိုးကြရသည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်းမရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ မိုးရေလျှောင်ကန်များ အသစ်တူးဖော်ခြင်း၊ ကန်ဟောင်းများ ပြုပြင်ခြင်းနှင့် မြေအောက်ရေ ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ပေးပါက စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အလားအလာ အထူးကောင်းမွန်လာမည်။

ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ စပါး၊နှမ်း၊မြေပဲနှင့်ပဲစဉ်းငုံဖြစ်သည်။ စပါးစိုက်ပျိုးမြေ စုစုပေါင်း (၂၅.၈၇)ဧကဖြစ်ပြီး ဒွန်နှင့်ဇူလိုင်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဒီဇင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ (၁)ဧကလျှင် အနည်းဆုံး (၃၀)တင်းနှင့်အများဆုံး (၅၀)တင်းထွက်ရှိပြီး ပျမ်းမျှအထွက်နှုန်းမှာ (၄၀)တင်းသာထွက်ရှိသည်။နှမ်းကို သီးသန့်စိုက်ပျိုးခြင်းမရှိဘဲ ပဲစဉ်းငုံနှင့် သီးညှပ် စိုက်ပျိုးကြသည်။ ပဲစဉ်းငုံစိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်းမှာ(၃၀၀)ဧကဖြစ်ပြီးဒွန်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဖေဖော်ဝါရီလ တွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုံးမှာ အများဆုံး (၁၀)တင်းမှ အနည်းဆုံး (၅)တင်း၊ (၁)ဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုံးမှာ (၇.၅)တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာနည်းသည်။ မိုးမြေပဲစိုက်ပျိုးမြေ စုစုပေါင်း(၁၅၀)ဧက ရှိပြီး ဒွန်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး အောက်တို ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အနည်းဆုံး(၁၀) တင်းမှ အများဆုံး (၂၀) တင်းထွက်သည်။ ပျမ်းမျှတစ်ဧကလျှင် (၁၅)တင်းနှုန်း ထွက်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ စပါးစိုက်လယ်၃၀ ဧက ရှိပြီး ဒွန်၊ ဇူလိုင်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး ဒီဇင်ဘာလနှင့်ဇန်နဝါရီလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ အားနည်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်းများကုမ္ပဏီမှလည်းချိတ်ဆက်၍

မိမိတို့ရောင်းရရေးသာ အလေးကြသည်။ တောင်သူများစု သည် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်အတွက် အလုပ်သမားမလုံလောက်မှုပြဿနာကိုရင်ဆိုင်တက်ရပြီး လုပ်အားခ ပိုမိုပေးမှ အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်းရရှိနိုင်ကြကာ ကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားရသည်။ တစ်ချို့တောင်သူများမှာ အလုပ်သမားရှားပါးမှုနှင့်ကုန်ကျစရိတ်မြင့်တက်မှုတို့ကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် စပါးစိုက်ရာတွင် ကြဲပတ်စနစ်ကို အသုံးပြုကြသည်။ တောင်သူများသည် တခါတရံတွင် မိုးရွာသွန်းမှု မညီမျှမှုနှင့် ရင်ဆိုင်တက်သည်။ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှုကြောင့် သီးနှံများတွင် ဖျက်ပိုးများကျရောက် လျှင်နည်းပညာ အားနည်းခြင်းကြောင့် သီးနှံများ အထွက်နှုန်းနည်းသည်။ သီးနှံများရောင်းချလျှင် ဈေးကွက်တည်ငြိမ်မှု မရှိခြင်းကြောင့် အမြတ်ရရှိမှု နည်းပါးသည်။ တောင်သူများအနေဖြင့် ထိရောက်သော စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာစနစ်ကိုလိုလားနေကြသည်။

ကျေးရွာတွင်ထွန်စက်(၃)စင်း၊ လက်တွန်းထွန်စက် (၃) စင်း။ ရေစုပ်စက် (၂၃)စင်း၊ခြွေလှေ့စက်(၂) ခုသာ ရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများမှာလည်း အသေးစားများ ဖြစ်ပြီး တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာအသုံးပြုနိုင် သောကြောင့် အဌါးလိုက်လေမရှိပါ။စိုက်ပျိုးချိန်တွင် တောင်သူငယ်များနှင့် ဆင်းရဲသားတောင်သူများမှာအခြားရွာမှ ထွန်စက်များကိုငှားရမ်းအသုံးပြုရသည်။ ထွန်စက်ငှားရမ်းအသုံးပြုခအနေဖြင့် (၁)ဧကကို ငွေ(၁၈၀၀၀) ကျပ်ဖြင့်ငှားရမ်း အသုံးပြုရပါသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် စက်ကရိယာလုံလောက်မှု မရှိပါသောကြောင့် စိုက်ပျိုးချိန် နောက်ကျမှ စိုက်ပျိုး ရသဖြင့် စက်ကိရယာများ အရစ်ကျရောင်းချပေးလျှင်အဆင်ပြေနိုင်သည်။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ (၁၅၅)အိမ်ထောင်စုသာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား (၂၆၆)ကောင်၊နို့စားနွား(၁၇၂) ကောင်၊ ဆိတ် (၃၂၇)ကောင်၊ သိုး(၄၅)ကောင်၊ဝက် (၉၁) ကောင်နှင့် ကြက် (၃၅၀) ကောင်သာ မွေးမြူကြသည်။ တိရိစ္ဆာရောဂါများ အထူးအဖြင့် ခွာနာလျှာနာ၊ကြက်တုပ်ကွေး၊ဝက်နာရောဂါများဖြစ်ပြီး ရောဂါကြောင့်သေဆုံးပျက်စီး မှုများ ရှိတက်သည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်တိမွေး/ကုဉီးစီးဌာနမှ ရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်း မလုံလောက်မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုအားနည်းသည်။ မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်းရရှိမှု အခြေအနေ၊ သားငါးရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရပြီးနှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း။လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့် မရကြပါ။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် ပါတ်သက်၍အိမ်တွင်းမှု လုပ်ငန်းများရှိ သော်လည်း နည်းပညာအားနည်းသည်။ ပီနံအိတ်ချုပ် စက်ရုံများတွင်နေ့စားသွား ရောက်လုပ်ကိုင် ရခြင်း၊ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ စက်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ ဈေးဆိုင်နှင့် ဈေးရောင်းခြင်း၊ ဝန်ထမ်းအနည်းငယ်နှင့် နေ့စားဝန်ထမ်း အနည်းငယ်သာရှိသည်။ ၄င်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရရှိခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်းတို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု လည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့်လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်း အနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင်ကျောက်ကုန်းနှင့် မြေသားမကောင်းသောကြောင့် မြေဆီဩဇာအနေဖြင့်ညံ့သည်။ ၄င်းအပြင် ဓါတ်မြေဩဇာများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ် မှားယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီဩဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်ပါသည်။

တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှု များပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်အနေဖြင့်လည်း လုံလောက်မှုမရှိသည့်အပြင် အင်ဓါတ်များနေသဖြင့်အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့် အနေအထားတွင်ရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် မိုးရေကိုမှီခိုအားထားခြင်း၊မြစ်ချောင်များမရှိခြင်းကြောင့် ငါးမျိုးကွဲများရရှိမှုမရှိပါ။ အခါအားလျော်စွာကျရောက်တက်သော မိုးခေါင်ခြင်းကသဘာဝဘေး အန္တရာယ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

(ငါ) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပါတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်နှင့် သမဝါ ယမ ငွေချေးစနစ်၊မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းတို့ရှိသည်။

စိုက်ဘဏ်ချေးငွေသည် ကျေးရွာရှိတောင်သူ (၆၁) ဦးအားယာမြေအတွက် ချေးငွေစုစုပေါင်း (၈၉.၇) သိန်းထုတ်ချေး ထားပါသည်။ ၄င်းချေးငွေသည် ပုံစံ ၇ ရှိသောလယ်မြေ တစ်ဧကလျှင်၁၀၀၀၀၀ကျပ်နှုန်း ယာမြေတစ်ဧကလျှင်၂၀၀၀၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့် တောင်သူတစ်ဦးလျှင် အများဆုံး ၁၀ ဧကအထိသာ ချေးယူခွင့်ရှိသည်။ ချေးငွေရရှိပြီး ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်သည်။ အတိုးနှုန်းမှာ (၀.၈၅%) ဖြစ်သည်။ သို့သော် စိုက် ဘဏ်ချေးငွေမှာ အချိန်မီထုတ်ချေးပေးခြင်းမရှိ၊ ကုန်ကျစရိတ်လုံလောက်မှုမရှိ၊ ကာလတို (၆ လ) ချေးငွေ၊ ပြန်ဆပ်ချိန်ကို အတိအကျသတ်မှတ်ထားသောကြောင့် သီးနှံအောင်ပါက ဈေးကောင်းမစောင့်နိုင်ဘဲ ရောင်းချပြန်ဆပ်ရခြင်း၊ ရာသီဥတုအခြေအနေကြောင့် သီးနှံမအောင်မြင်ပါကလည်း မိမိရှိရာ (ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်၊ ယာ၊ ရွှေထည် စသည်) ရောင်း၊ပေါင်ပြီး မဖြစ်မနေပေးဆပ်ကြရသည်။

သမဝါ ယမ ချေးငွေမှာ သမအသင်းဝင်လျှင် မည်သူမဆိုချေးပေးသည်၊အတိုးနှုန်းမှာ ၁.၅ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သည်။ ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်ပြီး အကြေဆပ်ပြီးပါက ပြန်လည်ချေးငှားနိုင်သည်။

မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းချေးငွေသိန်း(၃၀၀)သည် ကျေးရွာရှိရွာသူ/ရွာသားများအားလုံးမည်သူကိုမဆိုထုတ် ချေးပေး သည်။အတိုးနှုန်းမှာမှာ (၁%)သာဖြစ်သည်။ချေးငွေကာလမှာ (၁၂)လဖြစ်သည့်အပြင် အတိုးရငွေဖြင့် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် ချမှတ်ပေးသော ဆင်းရဲသားပပျောက်ရေးစီမံကိန်းဖြစ်သည်။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငှါးရာတွင် ယာမြေအပေါင်ထားပြီး အတိုးနှုန်းမှာ ၅%မှ၁၀% ဖြစ်သည့်အပြင် အပေါင်ပစ္စည်းပေါ်မူတည်ပြီး ချေးပေးသည်။ သတ်မှတ်ရက်ကျော်ပါက ပစ္စည်းဆုံးရှုံးသည်။ သီးနှံပေါ်ချိန်အမြန်ပြန်လည် ပေးဆပ်ရသောကြောင့် ဆင်းရဲသားများအတွက်ငွေချေးရာတွင် များစွာအခက်အခဲရှိသည်။ ယုံကြည်မှုလည်းနည်းသောကြောင့် အပေါင်ခံပစ္စည်းမရှိပါက ချေးငွေရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများထံမှ ချေးငှားရာတွင် အတိုးနှုန်းမှာ ၃%ဖြစ်သော်လည်း ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စု များအား ယုံကြည်မှုအားနည်းသောကြောင့် လူတိုင်းချေးငှား၍မရနိုင်ပါ။ ချေးငွေအလုံအလောက်မရ၊ လိုအပ်ချိန်တိုင်းလည်းမရနိုင်သည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

လက်ရှိကျေးရွာ မူလတန်းကျောင်းအရွယ်မှာ အလျား ၇၂ပေ၊ အနံ ၃၆ပေ၊ အမြင့် ၁၂ပေ၊သွပ်မိုး၊ အုတ်နံရံကာ၊ အုတ်ခင်း အဆောင်(၁)ဆောင်ရှိပါသည်။ ကျောင်းဆောင်နှင့်ပရိဘောဂ လုံလောက်မှု ရှိသော်လည်းကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ၊ကျောင်းသောက်ရေ၊သင်ထောက်ကူပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိပါ။ကျောင်းဆ ရာအရေအတွက်မှာ အစိုးရခန့် ကျား (၂)ဦးနှင့် မ (၃)ဦး စုစုပေါင်း (၅)ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာပေး အစီအစဉ်များလည်း မရှိကြပါ။ ကျောင်းအာဟာရတိုက် ကျွေးမှုအစီအစဉ်(၁)နှစ်လျှင်(၁)ကြိမ် တိုက်ကျွေးလေ့ရှိသည်ကိုတွေ့ရ ပါသည်။ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းသာရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း (၈၅) ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာ စာသင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေသော ဦးရေမှာ (၁၀၆) ယောက်၊(၁၂၄.၇)% အထိ ရှိပြီးရာခိုင်နှုန်းများနေရခြင်းမှာ လက်ရှိစာသင်ကျောင်း တွင်(KG)တန်းတိုးလာခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။ အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်မှာ (၁၀၁) ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိကျောင်းတက် နေသောဦးရေမှာ(၆၀)ဦး (၅၉.၄%) သာ ရှိသည်။ကျန် (၄၁) ဦးမှာမိဘများ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကျောင်းဆက်တက်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။အလယ်တန်း နှင့် အထက်တန်း ကျောင်းသားများမှာ (၆)မိုင် ကွာဝေးသော ချောင်းခွ အထက်တန်းကျောင်းသို့ သွားရောက်ပညာသင်ကြားနေကြသည်။အချို့မိဘများမှာလုံခြုံရေးစိတ်မချ၍ ကျောင်းဆက်မထားခြင်းဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ကျောင်းကြို/ပို့ ကားစီစဉ်ပေးလျှင်အစဉ်ပြေနိုင်ပါသည်။ တပည့်/ဆရာအချိုးမှာ မူလတန်း တွင် ၂၁:၁ အချိုးဖြစ်သောကြောင့် ဆရာလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ အားကစား ပစ္စည်း လုံလောက်မှု မရှိကြပါ။ အားကစားကွင်းမှာလည်း နေရာကျဉ်းနေပါသည်။ မိဘဆရာအသင်း၏ စိတ်ဝင်စားမှု၊တက်ကြွစွာပါဝင်မှုရှိကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းရှိပါသည်။ လက်ရှိ ကျေးရွာအုပ်စု (၂) ရွာ၊ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၃၆၈) အတွက် အုပ်စုကျေးရွာ သားဖွါးဆရာမ(၁)ဦးနှင့်အရန်သားဖွားဆရာမ(၁)ဦးသာ ခန့်ထားပေး သောကြောင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှု မရှိပါ။ သားဖွါးဆရာမ တစ်ရွာ တစ်ဦးခန့်ထားပေးရန် (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွါးသင်တန်းပို့ချပေး ရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဆေးဝါးအရောင်းဆိုင်မရှိပါ။အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက (၃) မိုင်ဝေးသော တောင်ပြုံးတိုက်နယ်ဆေးရုံနှင့် (၁၇) မိုင်ဝေးသော တံတားဦးဆေးရုံသို့ကျေးရွာရှိလူမှုကူညီရေးကား ဖြင့်သွား ရောက်၍ ကုသမှုခံယူရကြောင်းတွေ့ ရှိရပါ သည်။

ကျေးရွာတွင် သောက်ရေတွင်း(၃)တွင်း၊ အဝီစိတွင်း(စက်တပ်)(၁၀)တွင်း၊ အဝီစိတွင်း (တုံကင်) (၂၀)တွင်း၊မြေသား ရေကန် (၄) ကန်၊ မိုးရေလှောင်ကန် (၁၅၀)ကန်ရှိပါသည်။ ရေချိုတွင်းမှာ (၃)တွင်းသာရှိပါသည်။နွေရာသီတွင် သောက်ရေ အခက်အခဲကြုံ တွေ့ရပါသည်။ ကျန်ရေများ မှာပေါ့ပြီး သောက်၍မကောင်းပါ။ရေတွင်းတူးရန်အခက်အခဲရှိခြင်းနှင့် ရေချိုရရှိရန်အခက်အခဲ ရှိကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု (၂၃၈)အိမ်ရှိပြီး ယင်လုံအိမ်သာ (၂၃၈)လုံးရှိသော်လည်း စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်းမရှိကြပါ။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက်အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့်အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ သူတို့သည် ကျေးရွာရှိ လူမှုရေးလုပ်ငန်းတွင်ပါဝင် တက်ကြွစွာဆောင်ရွက်မှုရှိပြီးဘာသားရေးလုပ်ငန်းတွင် စိတ်ပါဝင်စား မှုတက် ကြွမှုရှိသော်လည်းမိသားစုဝမ်းစာအတွက် အခြားသို့သွားရောက်လုပ်ကိုင်နေရသောကြောင့် ပါဝင်နိုင် မှုအားနည်းသည်။ပရဟိတသီးသန့်ဖွဲ့စည်းမှုမရှိသေးပါ။လူငယ်များအတွက် အားကစားသီးသန့် မရှိခြင်း ကြောင့် အလုပ်လုပ်ပြီးပြန်လာသည့်အခါ အရက်ဆိုင်၊ဘီယာဆိုင်များတွင် အပန်းဖြေခြင်းဖြင့်ပျက်ဆီးနေသည်

ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။အားကစားကွင်းများ လုပ်ဆောင်ပေးလျှင် အပန်းဖြေစရာ ရရှိပြီးလူငယ်များ ပျက်စီးနေမှုများ လျှော့နည်းသွားနိုင်ပါသည်။ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများသီးသန့်ဖော်ဆောင်ခြင်းမရှိသေးချေ။ကျေးရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးမရသောကြောင့် ရုပ်မြင်သံကြားကို လက်ဖက်ရည်ဆိုင်များတွင်သာ သွားရောက်ကြည့်ကြရသည်။ လူငယ်များဘေလုံးပွဲ အကြည့်အများဆုံးဖြစ်၍ ဘီယာဆိုင်တွင် ဘီယာမသောက်ချင်လည်းသောက်၊အချိန်မတော်သွားကြည့်တာ တွေ့ရှိရပါသည်။ အိမ်တိုင်းလိုလို အခမဲ့ရုပ်သံလိုင်းများလွှင့်ပေးလျှင် အဆင်ပြေနိုင်သည်။ အားကစားနှင့် အားကစား ပစ္စည်းများတွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှု အားနည်းပြီး ကျေးရွာတွင်အားကစားကွင်း မရှိပါ။ အားကစားပစ္စည်းပြည့်စုံမှုမရှိကြပါ။ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပလေ့မရှိကြပါ။ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရိုးရာပွဲများထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီဖြစ်သည်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအနေဖြင့် နှစ်စဉ်သင်္ကြန်အကပွဲကို ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်မရှိသည့်အတွက် လူငယ်များမှာစာပေလေ့လာမှု၊ ဗဟုသုတနည်းပါး သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ဖုန်းများကိုလူငယ်တိုင်းလိုလို ကိုင်ဆောင်ပြီး အင်တာနက်အသုံးပြုကြသော်လည်းဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံးအသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွါးရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက်ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတနည်းနေသေးသည်။

(၈) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ (၃) မိုင် အကွာအဝေး / အရှည်ရှိပြီး(၂၀၁၄) ခုနှစ်တွင် မြေသားလမ်းပြုပြင်ထားပါသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံးသွားလာနိုင်မှုရှိသော်လည်း မိုးရာသီအချိန်တွင် လမ်းများ ပျက်စီးခြင်း၊ လမ်းချော်ခြင်းများကြောင့် ကလေးများကျောင်းသွားလျှင် အခက်အခဲများကြုံတွေ့ရပါသည်။ လမ်းအခြေအနေနှင့်မမျှတသောယာဉ်များ ဝင်ထွက်သွားလာမှုကြောင့် လက်ရှိလမ်းအခြေအနေမှာလည်း ဆိုးရွားနေပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းလမ်းများမှာ (၂/၄) မိုင်ခန့် ရှည်လျားပြီး မြေသားလမ်းများဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိုးရာသီတွင် သွားလာရန် ခက်ခဲသည်။

ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်ဘီး (၂၇)စီး၊ ဆိုင်ကယ် (၁၆၆) စင်း၊ သုံးဘီး ဆိုင်ကယ်နှင့်ထော်လာကျီ(၄)စင်း၊ ကား (၁) စီးနှင့်နွားလှည်း (၉၆) စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးလက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေ(၂၃၈) အိမ်ရှိသည့် အနက်ဆိုလာမီးအသုံးပြုသူ (၉၄)အိမ်နှင့်ကျန်(၁၄၄)အိမ်မှာ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက္ကထရီအိုးနှင့် ဖယောင်းတိုင် မီးကို အသုံးပြုကြသည်။ ကျေးရွာမှ ငွေကြေးမတတ်နိုင်ခြင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်မှု အားနည်း နေသေးခြင်းကြောင့် ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးမရနိုင်သေးပါ။

ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့်ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၁၇၉) လုံး၊ ရေဒီယို (၆၀)လုံးနှင့် တီဗွီ (၉၁)လုံး ရှိပါသည်။ကျေးရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးမရှိပါ။ဆိုလာမီးကိုသာအသုံးပြုနေရပါသဖြင့်ဆိုလာအကြီး အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စုများသာတီဗီကိုကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။မိုးအုံလျှင် အားမရှိပါ သောကြောင့် ဆိုလာမီးအသုံးပြုရာတွင် အခက်အခဲများရှိပါသည်။အမ်ပီတီနှင့် အော်ရီဒူး သာ လိုင်းမိပြီး ကျန်ဖုန်းလိုင်းများမှာမမိပါ။ ဖုန်းများအသုံးပြုခြင်း အတွက်တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ ဆက်သွယ် မှုရရှိခြင်း၊ မိုးလေဝသအခြေအနေ သတင်းအချက်အလက်များ အလွယ်တကူရရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိ ရပါသည်။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူလုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ ထို့အပြင် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ရွာသူ/သားများမှ အာမခံလုပ်ငန်းအပေါ် ယုံကြည်မှုနှင့် စိတ်ဝင်စားမှုနည်းသောကြောင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူမရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ ဗဟုသုတလည်း နည်းပါးကြသည်။ ရွာသားများသည် လိုအပ်ပါက (၆)မိုင်၊ ချောင်းခွရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင် သောကြောင့် ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှု ဖြစ်ပွါးခြင်းလည်းနည်းပါးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာနှင့်အနီးတဝိုက် သဘာဝ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၊ သဲနှင့်ကျောက်များအနည်းငယ်ထွက်ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် (၇၈၅)ဦး (၆၆%) ရှိသဖြင့် ၄င်းလူရွယ်များကို အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာများသင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကို တည်ဆောက်ပေးနိုင်ပါ က ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်များစွာ အလားအလာကောင်းပါသည်။ ကျေးရွာလူထု၏ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့်ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း အလွယ်တကူလက်လှမ်းမှီ နိုင်ကြသည်။ကျေးရွာသားများအနေဖြင့်စိုးရိမ်ရသော ဆေးဝါးကုသလိုမှုအတွက်လည်း တောင်ပြုံးတိုက်နယ်ဆေးရုံသို့သွားရောက်ပြီး ဆေးကုသမှုများ ခံယူနိုင် ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းနှင့် ပံ့ပိုးပစ္စည်းများမှာ လက်ရှိပညာသင်ကြားရေး အနေအထား အတွက် ကောင်းသောအဆင့်တွင် ရှိကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးအတွက်လည်း သင့်တော်သော ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတု၊ မြေနေရာ အကျယ်အဝန်းနှင့် စိုက်ပျိုးမြေများလည်းရှိသည်။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည် မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မြေဆီဩဇာညံ့သည်။ တောင်သူများလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များများကို အလွယ်တကူ သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးနိုင်သည်။ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ စပါးနှင့်ဆောင်းသီးနှံစိုက်ပျိုးရန် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသည်။ စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးမှ ထွက်သော ထုတ်လုပ်ကုန်များအတွက်လည်း ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရေးအတွက်လည်း စားကျက်နယ်မြေသီးသန့်မရှိသော်လည်း သီးနှံများရိတ်သိမ်းပြီးချိန်တွင် လွတ်ကျောင်းနိုင်သည်။နွားချေးပေါများသည့်အတွက် နွားချေးသဘာဝမြေဆွေးများရရှိနိုင်သည်။စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာနှင့်ချေးငွေများအတွက်စိုက်ပျိုးရေးဌာနရှိသည်။ကျေးရွာသည် မန္တလေးနှင့်ရန်ကုန်မြို့များသို့ ကွန်ကရစ်လမ်းတို့ဖြင့် ကူးသန်းသွား လာနိုင်သည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး တနှစ်ပါတ်လုံး၊ အချိန်မရွေး၊ ယာဉ်မျိုးစုံသွားလာနိုင်သည်။ တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့်လည်း အမ်ပီတီ၊ အော်ရီဒူး၊ အမ်အီးစီနှင့် တယ်လီနော ၄ မျိုးစလုံး ဆက်သွယ်နိုင်ပြီး ဈေးကွက်နှင့် သတင်းအချက်အလက်များ အချိန်နှင့် တပြည်းညီ ရယူနိုင်သည်။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက် အိမ်ခြံမြေအကျယ်အဝန်းများရှိပါသည်။ နွား၊သိုး၊ဆိတ်၊ ကြက်နှင့်ဝက်များကို တိုးချဲ့မွေးမြူရန် အခွင့်အလမ်းသာသည်။သို့သော် တိမ်းရှောင်/ကု ဦးစီးဌာနမှ လိုအပ်သော နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုကိုလည်း တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်သည်။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များဖြစ်သော တံတားဦးလေယာဉ်ကွင်းနှင့်ရွေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု နယ်မြေဖြစ်သော အင်းဝနှင့် နီးသောကြောင့် ပြည်တွင်းပြည်ပ ခရီးသွားလုပ်ငန်းတိုးတက်မှုရှိရန် အလားအလာရှိသည်။

လုံခြုံရေးအရလည်း နယ်မြေဒေသ အေးချမ်းသာယာပြီး လွတ်လပ်စွာ၊ လုံခြုံစွာသွားလာနိုင်သည်။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို လုံခြုံချောမွေ့စေသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိစိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီလွှာညံ့သည်။ မြေဆီဩဇာညံ့သည်။ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှုမရှိ။ စိုက်ပျိုးစရိတ်နှင့် သွင်းအားစုစရိတ် ကုန်ကျမှုမြင့်သည်။ ပုံစံ ၇ ရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေအတွက် ဆည်မြောင်းများမရှိ၊ သွင်းရေမရရှိကြပါ။ မြေအောက်ရေရှိသော်လည်း စက်အဝီစိတွင်းတူးဖေါ်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။မိုးရေကိုအားထားနေရသဖြင့် မိုးရေလျှောင်ကန်ငယ်များ သေးငယ်သဖြင့်မိုးရေကို လုံလောက်စွာသိုလှောင်ထားနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ထို့အပြင် သီးနှံများအတွက် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကိုခံနိုင်သော ဖျက်ပိုးများလည်း ကျရောက်တက်သည်။မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုကိုရရှိနိုင်သော်လည်း ဖျက်ပိုးနှိမ်နင်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ပေးသော အစီအစဉ်မရှိသေးပါ။တောင်သူများအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေး အထောက်အပံများ ရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။သွင်းအားစုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားသောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အတိုးနှုန်းသက်သာပြီး နှစ်ရှည်သင့်တော်သော စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေမရရှိ။ လက်ရှိ စိုက်ဘဏ်ငွေချေးစနစ်မှာ တောင်သူများအတွက် ထိရောက်မှုနည်းသည်။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရောင်းချသော သီးနှံများ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုမရှိ၊ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ ဈေးကွက်သို့ သွားရောက်ရောင်းချရန် ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် အများပြည်သူသုံး ဘတ်စ်ကားများမရှိ။ သီးခြားယဉ်ဂျါးရမ်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရသောကြောင့် ကုန်ကျမှုစရိတ်များသည်။ ပွဲရုံများသို့ သွားရောက်ရောင်းချရာတွင်လည်း အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိ။ ရွေးချယ်ရန် နည်းလမ်းနှင့် နေရာမရှိသောကြောင့် မဖြစ်မနေ ရောင်းချကြရသည်။ အစိုးရအနေဖြင့်လည်း အရေးယူကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမရှိ။

မွေးမြူရေးတွင် ရာသီအလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသဖြင့် မွေးမြူသူများ နှစ်စဉ်ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ ၄င်းအတွက် ထိရောက်သော ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများလည်း မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေးကုသစရိတ်မြင့်မားသည်။ အရင်းအနှီးများပြီး မွေးမြူရေးချေးငွေလည်း မရကြပါ။ မိမိအိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ၏ အသားကိုလည်း လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရှိ။ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူကိုသာ ရောင်းချရသောအခါ မတရား ခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချထားရာတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချထားပေးလေ့ရှိသည်။ အရှင်လိုက်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ်မှုများ၊ ဖမ်းဆီးမှုများရှိသည်။ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုထုတ်ကုန် လုပ်ငန်းများ ရှိသော်လည်းအလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရေးအတွက် အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကြမ်း၊အတက်ပညာ၊ အထိအတွေ့တို့အားနည်းသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း နည်းပါးသည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ်လည်းမရှိပါ။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့် ငါးနှစ်တာ ကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

(၁) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၃၈) သည် ဝမ်းစာဖူလုံပြီး မိသားစုဝင်ငွေ ၂၅% တိုးတက်ပြီးဖြစ်ရမည်။

(၂) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာအတွက် အခြေခံလူမှုအဆောက်အဦးများ ပြည့်စုံပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားနေပြီ ဖြစ်ရမည်။

(၃) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာကို ကောင်းစွာ ဦးဆောင်နိုင်သော စီမံ အုပ်ချုပ်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော လူမှု အဖွဲ့အစည်း အနည်းဆုံးတစ်ဖွဲ့မှ ဦးဆောင်နေနိုင်သည့်အပြင် ကျွမ်းကျင်သူ အနည်းဆုံး (၅) ဦးလည်း မွေးထုတ်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

(ခ.၁) ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစားငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါက စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။ အလားတူပင် ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာများထွန်းကားလာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနည်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်းတက်ထားသူများကတဖန် ကျေးရွာတွင်ရရှိထားသော နည်းပညာများကို မျှဝေပေးပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးချကာ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည်။

(ခ.၂) ကျေးရွာတွင် အခြေခံအဆောက်အဦးဖြစ်သည့် (လမ်း၊မီးလင်းရေး၊ ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်း၊ စာကြည့်တိုက်)များကို တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။တစ်ချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအခြေခံအဆောက်အဦးများကို သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့်ကျေးရွာဈေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏အခြေခံ အဆောက်အဦများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေး အတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။တချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအဆောက်အအုံများကို အသုံးပြုစီမံခန့်ခွဲ၊ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့ အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာအခြေပြုလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များ ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

(ခ.၃) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ယိုနှင့် မုန့်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညှပ်၊ စက်ပြင်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော သင်တန်းသားများကို တက်ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်းများသည် သင်တန်းသားများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွါးရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ

ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိပုံပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့်အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှု သည်အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော် အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ်ကိုင် ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက်ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး၊

ကျေးရွာတွင် စပါး၊နှမ်း၊မြေပဲနှင့်ပဲစဉ်းငုံတို့ကို စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများအတွက် သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးကိုထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းရေးအတွက် နည်းစနစ်ရရှိရေးလိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများကိုရ သော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိကအရောင်းဆိုင်များကို မှီခိုအားထားမှု ပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာတောင်သူများအတွက် သီးနှံ ပျက်စီးမှုနှင့် ဝင်ငွေလျော့နည်းမှုဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာအသုံးပြုပုံများအပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေး နည်းပညာအသစ်ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီး များအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမားနှင့် အသေးစား လုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အထိုက်အလျောက် များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ အလားတူနှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးရေးအတွက် လည်းစိုက်ပျိုးမည့် အပင်အမျိုးအစားနှင့် အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်အပေါ်မူတည်၍ မြစိမ်းရောင်ချေး ငွေနှင့် နှစ်ရှည်ချေးငွေများ လိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင်း အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့် အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ စျေးကွက်၊ သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီမှုတွင် အားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံး၏ အမျိုးမျိုးကွဲပြားနေသော လုပ်ငန်းများ (ကုန်ထုတ်ခြင်း၊ စက်မှု၊ လက်မှုလုပ်ငန်း)အတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး ထောက်ပံ့ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာမှ အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ ယခုအခါ အဆင်သင့် မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အထောက်အကူပြု အဖွဲ့တစ်ခုထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင်ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝန်ဆောင်မှု ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေး

ဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ မြို့နယ်ဒေသမှသည် ကျေးရွာအထိလိုအပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် အတွက်လုံလောက် သောရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။

(ဂ) ကျေးလက်ဈေးဆောက်လုပ်ရေးနှင့် သားငါးလိုင်စင်များချထားမှု

ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ မတရားဈေးနှိမ်ခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခြင်းတို့ကို ခံနေကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း။ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့ မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူ ရောင်းချခွင့်ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရားဈေးနှိမ်ခံရသည်။ လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံနေရသည်။မွေးမြူထုတ်လုပ်မှု အလုံအလောက်ရှိသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအားလည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။ သို့သော်ဒေသခံ ရွာသူ/သားများ မွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အကယ်၍ လွတ်လပ်စွာအခွန်လွတ် ရောင်းချနိုင် မည်ဆိုပါက မွေးမြူသူ တောင်သူများအနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေတိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူစားသုံးသူများ အနေဖြင့်လည်း သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်သောအသားငါးတို့ကို ဈေးနှုန်းသက်သာစွာ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ခြင်း ဖြင့်နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည့် တောင်သူများအား ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးဈေးတည်ဆောက်ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေးလိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲပေးရန်။ ဒေသခံများအကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များဖြင့် စည်သွပ်စက်ရုံ/သားရေစက်ရုံ တည်ထောင်ပေးရန်။

ကျေးရွာတွင် မိမိတို့ လယ်၊ ယာ၊ သားငါးများကို လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချနိုင်သော ဆိုင်ခန်း ၃၀ - ၄၀ ပါရှိသည့် အခွန်လွတ်ဈေးတစ်ခုရှိသင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများက ရေ၊ သန့်ရှင်း ရေးစနစ်နှင့် လမ်းတို့စနစ်တကျပါဝင်သည့် ဈေးအဆောက်အဦ တစ်ခုတည်ဆောက်ပေးရန် ပါဝင်ဆောင် ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ မိမိတို့ကျေးရွာအပြင် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ရွာသူရွာသားအချို့ အတွက်လည်း အကျိုးခံစားမှု ရရှိစေနိုင်ပါမည်။

(စ) စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိခြင်း

စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသော်လည်း ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်းမမှန်ခြင်းကြောင့် စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များရောင်းချရာတွင် တောင်သူများအရှုံးပေါ်/ အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။ အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှုအားနည်းသည်။ ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ဆ) အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်

ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းတွင်ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။ ပညာရေးဌာနမှ လစ်လပ် နေရာများ အချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမရှိ။ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသားအရေ အတွက်များသည်။ အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန် ကျနေရာသို့ သွားရောက် တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။ ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက်ခန့် ထားပေးရာတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်။

(ဇ) ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှုတူသော်လည်း ကျား/မနှေ့စား လုပ်အားခတန်းတူမရရှိကြပါ။ ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ်ရှိသည်။ ၄င်းအပြင် အမျိုးသမီးများ

လုံခြုံမှုနည်းနေသည်။ လက်ရှိအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေသည်ထိရောက်မှု အားနည်းနေသေး သည်။ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် အတွေ့အကြုံဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လည်း ချိတ်ဆက်မှုမရှိ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတဆင့် လွတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ဈ) အများသုံး ဘတ်စ်ကားလိုင်းပြေးဆွဲပေးရန်

ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာသည် တံတားဦးနှင့် (၁၇)မိုင်အကွာတွင်တည်ရှိပြီးစကားအင်း၊ဒေါင်းဦး ခရိုင်ပတ်လမ်းချောင်းခွရွာ၏အနောက်ဘက်တွင်တည်ရှိသည်။ ဒေသထွက်ကုန်များ အလုံအလောက်နှင့် စျေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ သွားလာရန် ကားလမ်းများလည်း ရှိသော်လည်း ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည် ယာဉ်လိုင်းများ မရှိသောကြောင့် စင်းလုံးငှါး၊ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်ကား၊ ဆိုင်ကယ်ရှိသူများသာ အဆင်ပြေသွားလာနိုင်သော်လည်း ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံးများအတွက် ပုံမှန်နှင့် အရေးပေါ်သွားလာရန် အဆင်မပြေကြပါ။ ထို့ကြောင့် ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် **အများသုံး ဘတ်စ်ကားလိုင်းပြေးဆွဲပေးရန်။**

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထားနားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသောပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန်ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမခံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ်၊ ဦးစားပေးတန်းစီခဲ့ကြသည့် စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်တာကာလစီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲ ထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာကာလ တစ်လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့်ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာစီမံချက်သည် ပြင်းထန်သောသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ပဲ နောက်ထပ် တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါမည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်၏ဗျူဟာမြောက်မူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စီစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်ရာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional classification)ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများအတွက် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအလိုက် ဆောင်ရွက်ဘွယ်ရာများကို သိရှိနားလည်စေနိုင်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)သည် စီမံချက်ကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွါးရေးအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြားသိရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း *(Functional classification)*– ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း *(Economic classification)*တွင်သာမန်အသုံးစရိတ်၊ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်၊ လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
<u>စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ</u>					
	<u>၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး</u>	၃၅	၉	1. ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့်အခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီများစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းခြင်း။ 2. အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲ မှုသင်တန်း 3. စာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေး သွင်း နည်းသင်တန်း 4. ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း၊ 5. လေ့လာရေးခရီး။	ကျေးလက် ဦးစီး
<u>စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ</u>					
	<u>၂။ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေး</u>	၃၄	၁၀	၆. မြေသားရေကန်အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း/ အဟောင်းပြုပြင်ခြင်း/ချဲထွင်ခြင်း။ ၇. စက်အဝီစိတွင်း တူးဖေါ် ခြင်း။ ၈. ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ် နိုင် ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း/ ရေစုပ်စက်အရစ်ကျရောင်းချခြင်း။	ဆည်မြောင်း ဦးစီးဌာန။ ကုမ္ပဏီများ
	<u>၃။ သီးနှံအထွက်တိုး</u>	၃၁	၁၁	၉. မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး ၁၀. လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများအရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း ၁၁. နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
	<u>၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ</u>	၄၅	၆	၁၂. မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းသင်တန်း ၁၃. သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်နည်းသင်တန်း	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီး

			(တီမြေဆွေး။ အီအမ် ဘိုကာရှိ စသည်) ၁၄. သစ်စိမ်းမြေဩဇာပြုလုပ်နည်း ၁၅. ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း ၁၆. ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်းသင်တန်း ၁၇. သီးလှည့်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၁၈. ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၁၉. တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း ၂၀. လေ့လာရေးခရီး ၂၁. အခြေခံ လယ်ယာမြေ ဥပဒေ ပညာ သင်တန်း	ဌာန
<u>မွေးမြူရေးကဏ္ဍ</u>				
<u>၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း</u>	၂၉	၁၂	၂၂. ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေး ၂၃. တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးတိုးချဲ့ခြင်း ၂၄. အာဟာရတန်ဖိုးမြှင့်မြက်စိုက်ခင်းထူထောင်ပေးခြင်း ၂၅. မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေးခြင်း	တိမွေးကု ဦးစီးဌာန ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန
<u>၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ</u>	၂၆	၁၃	၂၆. တိမွေးကုသင်တန်း	တိမွေးကု ဦးစီး ဌာန
<u>စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ</u>				
<u>၇။အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်း များ တိုးမြှင့်ခြင်း</u>	၄၇	၅	၂၉. ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ၃၀. ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင်ပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ၃၂. ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ်လပ်နေရာ တွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစား ပေး ခန့်ထားပေးရန်နှင့် မြို့နယ်ဦးစီးမှူးများ အား ဒေသနှင့် ကိုက်ညီသော စီမံခန့်ခွဲခွင့် ပြု ပေးရန်	
<u>၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ</u>	၂၃	၁၄	၃၃. သစ်သီးယိုစုံလုပ်ငန်းသင်တန်း ၃၄. စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှု အဆင့်မြင့်သင်တန်း ၃၅. မုန့်မျိုးစုံသင်တန်း ၃၆. ရေခဲမုံနှင့် ဂျယ်လီသင်တန်း ၃၇. လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြင့် သင်တန်း ၃၈. အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြင်နည်းသင်တန်း ၃၉. စက်ပြင်သင်တန်း ၄၀. ဆပ်ပြာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း ၄၁. ဆံပင်ညှပ်၊ အလှပြင်သင်တန်း ၄၂. လက်ယက္ကန်း၊ စက်ယက္ကန်းသင်တန်း ၄၃. တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း ၄၄. ပန်းဘဲသင်တန်း	ကျေးလက်နှင့် အသက်မွေးဦးစီး ဌာန
ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ				
<u>၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေး</u>	၅၀	၄	၄၅. နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ်	ကျေးလ

<u>ဝန်ဆောင်မှု</u>			၄၆. ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံပုံငွေထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)	က်
<u>ပညာရေးကဏ္ဍ</u>			၄၇. ကျောင်းဆောင်သစ်ဆောက်လုပ်ခြင်း/ အဟောင်းပြုပြင်ခြင်း/ တိုးချဲ့ခြင်း။	
<u>၁၀။ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း</u>	၇၀	၁	၄၈. ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း။ ၄၉. ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ် ခြင်း ၅၀. ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ၅၁. ကျောင်းခြံစည်းရိုးဆောက်လုပ် ခြင်း ၅၂. ကျောင်းပရိဘောဂ ၅၃. ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း ၅၄. ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း ၅၅. ကျောင်းစာကြည့်တိုက်ထူ ထောင်ခြင်း ၅၆. နှစ်စဉ် ကျောင်းပြေးခုန်ပစ်ပြိုင် ပွဲများ၊ ၅၇. စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပ ပေးခြင်း ၅၈. ဆရာဖြစ်သင်တန်းပေးခြင်း ၅၉. မူကြိုကျောင်းဆောင် ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်ခြင်း၊ ၆၀. ကလေးငယ်များအာဟာရပြည့်ဝရေး ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကျောင်း ကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်	ပညာ ရေးဦး စီးဌာန
<u>ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ</u>				
<u>၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦး များ မြှင့်တင်ခြင်း</u>	၃၉	၈	၆၁. ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် ဆေးခန်းသုံးပစ္စည်းများ ၆၂. လူနာတင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ခြင်း ၆၃. တိုင်းရင်းဘယဆေးခြံထူ ထောင်ခြင်း ၆၄. အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုံဆေးဆိုင် ထူထောင်ခြင်း	အားကစ ားနှင့် ကျန်းမာ ရေး ဦးစီးဌာ နှ
	၂၁	၁၅	၆၅. အရံသားဖွါးသင်တန်း ၆၆. အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း ၆၇. တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ၆၈. ကျန်းမာရေးပညာပေးသင် တန်း	အားကစ ားနှင့် ကျန်းမာ ရေး ဦးစီးဌာ နှ
ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ				
<u>၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး</u>	၄၃	၇	၆၉. ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ၇၀. ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း	
လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ				
<u>၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး</u>	၁၉	၁၆	**အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင် တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊** ၇၁. အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း ၇၂. ကွန်ပျူတာသင်တန်း ၇၃. တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း ၇၄. ဆို၊က၊ရေး၊တီး သင်တန်း	

			၇၅. တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ်များ နှင့် ချိတ်ဆက်လှုပ်ရှားခြင်း	
			လူငယ်များ လုံခြုံမှု ၇၆. ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်း ကမ်းသင်တန်း ၇၇. လူကုန်ကူးကာကွယ်တား ဆီးရေးသင်တန်း ၇၈. အမျိုးသမီး ကာကွယ်စောင့် ရှောက်မှုသင်တန်း ၇၉. လူငယ်များကိုယ်ခံပညာသင် တန်း ၈၀. မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေး သင်တန်း	
			လူငယ်များလေ့လာသင်ယူမှု မြှင့်တင်ရေး ၈၁. နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း ၈၂. ခေတ်မီအင်တာနက်စာကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း ၈၃. အင်တာနက်လေ့လာသင်ယူမှု သင်ကြားပေးခြင်း	
			ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေး ၈၄. ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူ ထောင်ပေးခြင်း ၈၅. ဆို၊က၊ရေး၊တီး ပြိုင်ပွဲများကျင်းပပေးခြင်း/ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှုအခြေအနေဖန်တီး ခြင်း ၈၆. ရိုးရာပွဲများတွင် ကခုန်ခြင်း/အကလေ့ကျင့်ခြင်း/ ပြဇာတ်ကခြင်း ၈၇. ရိုးရာဘုရားပွဲများတွင် လူငယ်များဆန်းသစ်တီထွင်မှုနှင့် ပြိုင်ပွဲများကျင်းပပေး ခြင်း	
			လူငယ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များတွင်မျှတ၊ တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာစေရေး ၈၈. ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း	
			လူငယ်များအားကစားမြှင့်တင်ခြင်း ၈၉. အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်များနှင့် ကိုယ်ကာ ယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ ၉၀. နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှင့် အားကစားပြိုင်ပွဲများကျင်းပခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ကျေး ရွာအုပ်စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန
ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ				
၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၆၅	၃	၉၁. ရွာတွင်းကျောက်ခြောလမ်းခင်းခြင်း၊ ၉၂. ရွာချင်းဆက်ကျောက်ခြောလမ်း ခင်းခြင်း ၉၃. ကုန်ထုတ်လမ်း ပြုပြင်ခြင်း ၉၄. တံတား/ရေပြွန်ဆောက်လုပ်ခြင်း/ရေကျော်ဆောက်လုပ်ခြင်း	ကျေးလက် ဦးစီး
၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၆၉	၂	၉၅. ကျေးရွာမီးလင်းရေး	ကျေးလက်
သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ				

<u>၁၇။ သဘာဝဘေး လျော့ချရေး</u>	၁၆	၁၈	၉၆. မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း ၉၇. မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲမီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း ၉၈. အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းခြင်း ၉၉. သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေး သင်တန်း ၁၀၀. ပုဂ္ဂလိက ကျွန်းစိုက်ခင်း ထူ ထောင်ခြင်း	

မူဝါဒများ				
၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၁၈	၁၇	၁၀၁. မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန် ၁၀၂. ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် ၁၀၃. လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင် ပေးရန် ၁၀၄. ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွှတ် သားငါးဈေးတည်ဆောက် ပေးရန်။ ၁၀၅. သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေ ပြင် ဆင်ရေးဆွဲပေးရန်။ ၁၀၆. ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။ ၁၃၄. အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများအား ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်။ ၁၀၇. ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေးအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။ ၁၀၈. ပုံမှန်ဘတ်စ်ကားလိုင်းပြေးဆွဲပေးရန်။	လွှတ်တော် သို့ တင် ပြရန်။

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ စွမ်း ရည်မြှင့်တင်ရေး	၉	Â				
၂။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး	၁၀	Â	Â	Â		
၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၁၁	Â				
၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၆	Â	Â	Â	Â	Â
၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၁၂	Â				
၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၁၃	Â	Â	Â		
၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	၅	Â	Â			

၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ	၁၄	Â	Â	Â	Â	Â
၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု	၄	Â				
၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၁	Â	Â	Â		
၁၁။ ကျန်းမာရေးအ ဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း	၈		Â	Â		
၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၁၅	Â	Â	Â	Â	Â
၁၃။ သောက်ရေသန့်	၇		Â	Â		
၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၁၆	Â	Â	Â	Â	Â
၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၃	Â	Â			
၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၂	Â				
၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး	၁၈	Â	Â	Â	Â	Â
၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၁၇	Â	Â	Â	Â	Â

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖေါ်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ(indicative)အဖြစ်ကိုးကားရန် ပမာဏသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းများထံမှ ဘတ်ဂျက်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖေါ်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖေါ်ပြထားခြင်းမရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာလုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အခြိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်

ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (ကျပ်)

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ် ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု
၁	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး				√	
၂	စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး			√		
၃	သီးနှံအထွက်တိုး			√		
၄	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ				√	
၅	မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း			√		
၆	မွေးမြူရေးနည်းပညာ				√	
၇	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း			√		
၈	အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ				√	

၉	ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု		√		
၁၀	ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း		√		
၁၁	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများမြှင့်တင်ခြင်း		√		
၁၂	ကျန်းမာရေးနည်းပညာ			√	
၁၃	သောက်ရေသန့်		√		
၁၄	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး		√	√	
၁၅	ကျေးရွာလမ်းတံတား		√		
၁၆	ကျေးရွာမီးလင်းရေး		√		
၁၇	သဘာဝဘေးလျော့ချရေး				√
၁၈	ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	√			

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည် ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ် လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင် ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေး တိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့ အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက်

နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖေါ်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်သောနည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကိုကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာအတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း (Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်း; ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏

စီစဉ်မှုဖြင့်သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက် အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေးခ် အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊(၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့်အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက် အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၁)

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		**ကျား**	**မ**	**စုစုပေါင်း**	**စုစုပေါင်း၏ %**
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၁၅	၁၂	၂၇	၂.၃ %
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၃၈	၃၂	၇၀	၅.၉%
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၅၂	၃၃	၈၅	၇.၁%
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ်အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၅၈	၄၃	၁၀၁	၈.၅%
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၃၈၀	၄၀၅	၇၈၅	၆၆%
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၅၅	၆၆	၁၂၁	၁၀.၂%
စုစုပေါင်း လူဦးရေ၁၈၉		**၅၉၈**	**၅၉၁**	**၁၁၈၉**	**၁၀၀%**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု -၂၃၈		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၅**			

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်တို့ ကြပ်ပြင်ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၃၈) မှ လူဦးရေပေါင်း (၁၁၈၉) (က ၅၉၈ + မ ၅၉၁) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၅) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ် အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွါးမှု (၅)ယောက်နှုန်းနှင့်ညီမျှသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ (၇၈၅)ဦး (၆၆%) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ (၄၀၄)ဦး (၃၄ %) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ များသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၄င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာကောင်းများရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်တွင် အမျိုးသား အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေထက် အမျိုးသမီးဦးရေမှာ(၂၅)ဦး၊ (၃.၂)%ပိုများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ (၂၇)ဦး(၂.၃%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွါးနှုန်း နည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ (၇၀)ဦး (၅.၈%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျသိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့်

ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၆၀ နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး (၁၂၁) ယောက် (၁၀.၂%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့်အတင့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၇၇	၇၄.၄%	၂၄၁		လယ်နှင့်ယာ
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၃၂	၁၃.၄%	၁၈၁	၁၁၈	နေ့စားအဌားလုပ်သည်။
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၀	၄.၂%	၁၅၇	၁၄၅	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူကြသည်။
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃	၁.၂၆%	၂၃	၁၈	အုတ်လုပ်ငန်း၊ပန်းပဲ၊ယက္ကန်း၊
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၂	၀.၈၄%	၁၄၃	၁၄၁	စက်ရုံနေ့စား
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၈	၃.၃၆%	၁၈	၁၀	လက်သမား၊ပန်းရံ၊ေးမှုတ်
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁	၀.၄၂ %	၄	၃	ကား၊ဆိုင်ကယ်ဝပ်ရှော့
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၇	၇	နေ့စား‌လုပ်သည်
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂	၀.၈၄ %	၁၄	၁၂	ဆံပင်ညှပ်၊အပ်ချုပ်၊နတ်ကတော်၊ဓါတ်ပုံဆရာ၊စတူဒီယို
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃	၁.၂၆ %	၁၄	၁၁	ဈေးဆိုင်နှင့် အရောင်းအဝယ်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၁	၁	လှော်ရည်ဆိုင်နေ့စားအလုပ်သမား
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၂	၂	ယာဉ်မောင်း
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၅	**ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၅	၅	ကျောင်းဆရာ/ဆရာမ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ် ထောင်စု	%	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၂	၂	သူနာပြုဆရာမ
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၂	၂	ပြည်တွင်း/ပြည်ပ နိုင်ငံမှကုမ္ပဏီ
	စုစုပေါင်း	၂၃၈	၁၀၀ %	၈၁၄	၄၇၇	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၂၃၈)စု အနက် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၁၇၇) အိမ်ထောင်စုရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု (၃၂)စု၊မွေးမြူရေးကို အဓိက လုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု (၁၀)စု၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အဓိကလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု (၃)စု၊ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင်နေ့စားအလုပ်သမား အဖြစ်လုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု(၂)စု၊လက်သမား၊ပန်းရံနှင့်ဆေးမှုတ်လုပ်ငန်းတွင်နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ် အဓိကလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု(၈)စု၊ယာဉ်၊စက်ကိရိယာပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းကိုအဓိကလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု(၁)စု၊ဆံပင်ညှပ်၊စက်ချုပ်လုပ်ငန်းများ အဓိကလုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု(၂)စုနှင့် ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းကိုအဓိကလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု(၃)ရှိသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၁၁၈)ဦး၊ မွေးမြူရေးတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၄၅)ဦး၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၈)ဦး၊ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းတွင်နေ့စား အလုပ်သမားအဖြစ် တွဲဖက်လုပ်ကိုင် သူ(၁၄၁)၊လက်သမား၊ပန်းရံ၊ဆေးမှုတ်လုပ်ငန်း တွင်နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၁၀)ဦး၊ယာဉ်၊စက်ကိရိယာပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၃)ဦးနှင့် နေ့စားအဖြစ်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၇)ဦး၊ဆံပင်၊ အပ်ချုပ်၊နတ်ကတော်၊ဓါတ်ပုံ၊စတူဒီယိုလုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၄)ဦး၊အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းကိုတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၁)ဦး၊လွှက်ရည်ဆိုင်တွင် နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ် တွဲဖက်လုပ်ကိုင် သူ(၁)ဦး၊ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းတွင်နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၂)ဦး၊ ကျောင်းဆရာ/ဆရာမ တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၅)ဦး၊သူနာပြုဆရာမ တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၂)ဦး၊ပြည်တွင်း/ပြည်ပကုမ္ပဏီများသို့သွားရောက်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၂)ဦး ရှိသည်။၄င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော

မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ (၄၇၇)ဦးရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့်(၂) ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကိုတွေ့ရသည်။ရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင် သူဦးရေ (၇၈၅) ဦးရှိသော်လည်း တကယ်အလုပ်လုပ်သူ(၈၁၅)ဦးတွေ့ရှိရသောကြောင့် အရွယ်မရောက်သေး သောကလေးငယ်များနှင့် အသက် (၆၀)ကျော်အရွယ်အသက်ကြီးရွယ်အိုးများပါမိသားစုဝမ်းစာဖူလုံမှု အတွက်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေရကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၄၀၀၀	၄၀၀၀	၃၀၀၀	နေ့စားခနည်းသည့် အပြင် ပုံမှန် အလုပ်မရှိကြပါ။
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား					
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း						
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၄၀၀၀	၄၀၀၀	၃၀၀၀	စက်ရုံနေ့စား
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၇၀၀၀	၄၀၀၀	၆၀၀၀	၃၅၀၀	နေ့စားအငှားလုပ်သည်။
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား	၅၀၀၀		၄၀၀၀		။
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား					
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၀၀၀	၃၀၀၀	၂၀၀၀	
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား	၃၅၀၀		၃၀၀၀		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၆ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင်အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ

၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေးပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၇၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၆၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ယာဉ်၊စက်ကိရိယာ၊အိမ်သုံးပစ္စည်းများပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။

ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဟိုတယ်နှင့်စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းအားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အား စိုက်ထုတ်မှု၊ ပင်ပန်းမှုချင်းတူသော်လည်း လုပ်အားခအနေဖြင့် ကျား/မ ခွဲခြားမှု၊ မမျှတမှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၄၂.၆၂	ညံ့	မရ	မိုးရေ
ယာမြေ /တောင်ယာ	၇၄၉.၂၀	ညံ့	မရ	မိုးရေ
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	၆.၃၀	ညံ့	မရ	မိုးရေ
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း	၁	ညံ့	မရ	–
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း	၆၇.၃၇	ညံ့	မရ	မိုးရေ
ရွှေပြောင်းတောင်ယာမြေ	–	–	–	–
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ	–	–	–	–
စားကျက်မြေ				
ပလပ်မြေ				
အခြား				
စုစုပေါင်း	**၈၆၆.၄၉**			

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား - ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ ၄၂.၆၂ဧက၊ ယာမြေ ၇၄၉.၂၀ ဧက၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေ ၆.၃၀ ဧက၊အိမ်ခြံဝင်းစိုက်ခင်း ၁ ဧကနှင့် နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း ၆၇.၃၇ ဧက၊

စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ ၈၆၆.၄၉ ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာညံ့သည်။ ဆည်မရှိသောကြောင့်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအားလုံးမှာ နှစ်စဉ်မိုးရေကိုသာ အားကိုးစိုက်ပျိုးကြရသည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်းမရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ မိုးရေလျှောင်ကန်များအသစ်တူးဖော်ခြင်း၊ ကန်ဟောင်းများပြုပြင်ခြင်းနှင့် မြေအောက်ရေရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ပေးပါကစိုက်ပျိုးရေးအတွက် အလားအလာ အထူးကောင်းမွန်လာမည်။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	**ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)**	**လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)**
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ) (ထင်း၊ မီးသွေး)	နည်း	ခက်
အခြား ရင်းမြစ်များ (ရွှေ)		
အခြားသဘာဝရင်းမြစ် သဲ၊ ကျောက်၊	သင့်	ခက်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ (ယုန်နှင့်ငှက်မျိုးစုံ)	နည်း	ခက်
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ) **(ဝံအူမြစ်၊ သရဲကြီးမြစ်၊ ဆင်တုန်းမန္တယ်၊ ရှဉ့်မတက်)**	နည်း	လက်လှမ်းမှီ

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် သဘာဝပေါက်ပင်အနေဖြင့် ကန္တာရပင်၊ရှားပင်၊ဖျာက်ဆိပ်၊တမာ၊ထနောင်းစသည်တို့ရှိသော်လည်းမီးသွေးဖုတ်လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် သစ်တောများ ပြုန်းတီးလာကာ တဖြည်းဖြည်း ရှားပါးလာသဖြင့် လက်လှမ်းမှီမှုနည်းပါသည်။ ရရှိနိုင်မှု ခက်ခဲသည်။အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များမှာဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွင်အသုံးဝင်သောထန်းပင်၊ သဲ၊ကျောက် စသည် တို့ထွက် ရှိသော်လည်းတွင်နည်းပညာအားနည်းသောကြောင့် ကျယ်စွာထုတ်ယူအသုံးပြုနိုင်ခြင်းနည်းပါးသည်။နည်းပညာအားနည်းသောကြောင့်ထိရောက်သောအကျိုးအမြတ်ကိုမရရှိနိုင်ကြပါ။ သဘာဝတောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်များအနေဖြင့် ယုန်၊မြွေ၊ပွေး၊တောက်တဲ့၊ပုတ်သင်ညို၊ရှဉ့်နှင့်ငှက်မျိုးစုံ အနည်းငယ် တွေ့ရှိနိုင်သော်လည်း တောမီးရှို့ခြင်း၊ သဘောဝဘေးဒဏ်ကြောင့်ပျက်စီးမှု၊လူတို့စနစ်တကျသုံးစွဲမှုမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ရရှိနိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု နည်းသည်။ သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်အနေဖြင့် ဝံအူမြစ်၊ သရဲကြီးမြစ်၊ ဆင်တုံးမန္တယ်၊ ရှဉ့်မတက်၊ကြိတ်မှန်ပင်၊ တောသနပ်ခါးပင် အနည်းငယ်ထွက်ရှိသော်လည်းသုံးစွဲရမည့်နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း တို့ကြောင့်မြန်မာတိုင်းရင်းဆေးအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ ၄င်းသဘာဝအရင်းအမြစ်များကိုဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်
အသုံးပြုနိုင်ရန်ဗဟုသုတနှင့်နည်းပညာအားနည်းနေကြပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု		၅၈က မှ အထက်	၁ ၈က မှ ၅ ၈ကကြား၊မြေယာမဲ့	မြေယာမဲ့
အိမ်အခြေအနေ		သွပ်မိုး၊ အုတ်နံရံကာ၊ အုတ်ခင်း	သွပ်မိုး၊ထန်းရွက်မိုး ၊ ဝါးထရံကာ၊ ဝါးကြမ်းခင်း၊သစ်ခင်း	ထန်းရွက်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ ၊ မြေစိုက်အိမ်
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု		ထွန်စက်၊လက်တွန်းထွန်စက်–၁၊ ရေစုပ်စက်-၁၊ခိုင်းနွားရှဉ်း–၁၊ လှည်း၊	ခိုင်းနွားရှဉ်း–၁၊လှည်း၊ပေါက်တူး၊ ေပါက်ပြား၊တံစဉ်၊ခါး၊	ပေါက်တူး၊ ေပါက်ပြား၊တံစဉ်၊ခါး၊ တူရွင်း၊ဂေါ်ပြား
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု		ဆိုင်ကယ်-၂ စီး၊ ဖုန်း-၂ လုံး၊ TV-၁၊ထော်လာကျီ–၁၊	ဆိုင်ကယ်-၁ စီး၊စက်ဘီး-၁ ၊ဖုန်း-၁ လုံး၊ TV-၁၊	ဆိုင်ကယ်-၁ စီး၊ စက်ဘီး-၁ စီး၊ ဖုန်း-၁လုံး၊EVD-၁လုံး
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း		တောင်သူလတ်၊အရောင်းအဝယ်၊	တောင်သူငယ်၊ကျပန်း၊	မြေယာမဲ့၊ကျပန်း၊
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု				
အိမ်ထောင်စု - ၂၃၈		၄၇(၁၉.၇%)	၁၇၇(၇၄.၄%)	၁၄(၅.၉%)

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံးကရိယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့်မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေးပါသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို အဆင့် ၄ ဆင့် သတ်မှတ်ထားသော်လည်း ကျေးရွာ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေအရအဆင့်(၃)ဆင့်သာရှိသည်။ အလယ်အလတ်အဆင့် အိမ်ထောင်စု ၄၇ အိမ် (၁၉.၇%)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု ၁၇၇ အိမ် (၇၄.၄%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု ၁၄ အိမ် (၅.၉%) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့်အလယ်အလတ်အဆင့် ၄၇အိမ် (၁၉.၇%) သာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန်ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စု ၁၇၇ အိမ် (၇၄.၄%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု ၁၄ အိမ် (၁၉.၇%) သည် တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၁၉၁ အိမ် (၈၀.၂%) မှာ အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စားအငှါးလုပ်ကိုင်ကြရသော်လည်း အလုပ်ပုံမှန် မရကြဘဲ နေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်း မျှတမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အလယ်အလတ်လူတန်းစားမှာ (၄၇)အိမ်ရှိပြီးအိမ်ထောင်စု အရေအတွက်အားဖြင့်နည်းသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှုတွင် များစွာပိုင်ဆိုင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျန်ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စုများမှာ အရေအတွက်များသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှု အလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ကျပမ်းများ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူများနှင့် တောင်သူငယ်များဖြစ်သည်ကိုတွေ့ကြရသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓန အဆင့် '၃' နှင့် '၄' အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့် နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၃၇	၄၇.၂%	လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ဆွေမျိုးထံမှငွေချေးခြင်း၊
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ	၂၀	၁၁.၃%	(၅)လဝမ်းစာဖူလုံပြီးကျန်(၇)လကိုဆွေမျိုးထံမှငေ ွးချေးခြင်း
၆ လ မှ ၁၂ လ အထိ	–	–	–

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် '၃' နှင့် '၄' အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအား စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။(အဆင့် ၃ မှ ၅၃ အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မှ ၄အိမ်၊ စုစုပေါင်း ၅၇ အိမ်)ကျေးရွာတွင် အဆင့် ၃ မိသားစု၏ ၃၀ % (၅၃) အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မိသားစု ၏ ၃၀ % (၄) အိမ်၊ စုစုပေါင်း (၅၇)အိမ်ထောင်စုအား စီစစ်ကြည့်ရာတွင် ကျေးရွာတွင် ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံးနှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု (၃၇) အိမ် (၄၇.၂%) ရှိပြီး လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ ဆွေမျိုးများထံမှချေးယူခြင်း၊ဈေးဆိုင်များတွင် အကြွေးယူစားပြီး ပြန်လည်ဆပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ ၄င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ၃ လနှင့် ၆ လအကြား ဝမ်းစာဖူလုံသူ (၂၀) အိမ်ထောင် (၁၁.၃%) ရှိပြီး ငွေနှင့် ရိက္ခာကို အပေါင်ခံပစ္စည်းအဖြစ် အိမ်ခြံမြေ (သို့မဟုတ်) ရေစုပ်စက် (သို့မဟုတ်) ဆိုင်ကယ်/ရွှေထည် စသဖြင့် ပေးထားရပြီး အတိုးနှုန်းအနေဖြင့် အနည်းဆုံး ၁၀% မှ ၂၀% အထိပေးရပြီး မူလရွှေထည် ဝယ်ယူသောဆိုင်မှ ချေးယူပါက ၃% ဖြင့် ချေးယူကြရပြီး အမြန်ပြန်ဆပ်ကြရသည်။လိုသလောက်ချေးငှါးနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်			
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်			
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၃၆		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု	၁၅		
အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	၇		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု (၃၆)စု၊ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့်မုဆိုးဖို/တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု(၁၅)စု၊အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားေ ောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့်ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စု(၇)စုရှိပြီး ၄င်းတို့သည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ၄င်းတို့ တခါတရံ ကျန်းမားရေးမကောင်း၍ ရိက္ခာပြတ်လပ်ပါက မိသားစုအပြန်အလှန် ကူညီရေးအဖွဲ့၊ ရပ်ဆွေရပ်မျိုးနှင့် အိမ်နီးချင်းများမှ ကူညီပေးကြရသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှု	မြင့်	မိသားစုအတွင်း အလုပ်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ အသင့်အတင့်ရှိကြသည်။အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း၊ပုံမှန်ဝင်ငွေမရှိ။
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ စိုက်ပျိုးရေ)	မြင့်	စိုက်ပျိုးရေမရ။ ဆည်မြောင်းမရှိခြင်း၊မြေဆီလွှာညံ့၊စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့ရန်မရှိ။
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	မြစ်ချောင်းမရှိ။
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	မြင့်	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊အပူပိုင်းဇုံအတွင်းကျရောက်ခြင်း။
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	အပူပိုင်းဒေသဖြစ်၍အအေးလွန်ကဲခြင်းမရှိ။
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်ပေါ်လေ့မရှိ။
၇	ငလျင်	နိမ့်	ငလျင်ကြောနှင့်ဝေး။
၈	မီးဘေး	လတ်	အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်။
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	–	
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှု	မြင့်	ခါတ်မြေဩဇာအလွန်အကျွံသုံး
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်	ထင်းအလွန်အကျွံခုတ်ခြင်း။၊မိုးခေါင်ရေရှားခြင်း ။
၁၂	ဌက်ဖျားရောဂါ	နိမ့်	ဌက်ဖျားဇုန်အတွင်းမရှိ။
၁၃	တီဘီရောဂါ	မြင့်	အသက်ရှူလမ်းကြောင့်နှင့် လူအသုံဆောင် များမှတဆင့် ကူးစက်သော ကြောင့်
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	–	
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	–	
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	မြင့်	ရာသီအလိုက် ရောဂါ ဆိုးရွား စွာကျရောက်လေ့ရှိသည်။
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	–	မရှိသေးပါ။
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	နိမ့်	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းပြီးတစ်နှစ်ပါတ်လုံး၊ အချိန်မရွေး သွားလာနိုင်သည်။
၁၉	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှုတွင် အလုပ်ပုံမှန်မရှိခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှု မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု နှင့်ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုစသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေရရှိနိုင်ခြင်း မရှိကြပါ။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ခုတ်လှဲခြင်းနှင့်ကြောင့်လည်းသစ်တောပြုန်းတီးမှုရှိသည်။တီဘီရောဂါသည်လည်း အသက်ရှူ လမ်းကြောင်းနှင့် လူအသုံးအဆောင်များကို အတူတကွကိုင်တွယ်သုံးစွဲခြင်းမှတဆင့် ကူးစက်တတ်ခြင်း၊ အပူပိုင်းဒေသဖြစ်၍မိုးခေါင်ခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင် သောကြောင့်ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်ဖြစ်သည်။ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲရှိသည့်

ဒေသများသို့ သွားရောက်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြသည့် ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့်လည်းအစား၊ အနေအထိုင် အခက်အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်း၊ ငှက်ဖျားနှင့် အခြားကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ မတော်တဆထိခိုက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း ၊ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ တိရိစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု၊ လူကုန်ကူးမှုတိုတွင် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ ယဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူးခံရမှု ထိခိုက်နိုင်မှု များသည်။
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မြင့်	မိသားစုများပြီး ဝင်ငွေနည်းသည်။လုပ်အားခနည်းသည်။
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင့်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။ ဝင်ငွေနည်းသည်။
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော ဒေသတွင် နေထိုင်သူ	မြင့်	ငလျင်ဇုံအတွင်း မရှိမြစ်ချောင်းနှင့်မနီး ၊ မိုးခေါင်ခြင်း။
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	–	
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသော နေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	မြင့်	လမ်းနှင့်နီးသောနေရာများတွင်ကား၊ဆိုင်ကယ်များသွားလာခြင်း။
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	မရှိ	
၈	မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	မရှိ	
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	မြင့်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။ လုပ်အားခနည်းသည်။ ဝင်ငွေနည်းသည်။
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	မရှိ	
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခ ဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	မရှိ	
၁၅	ဆေးစွဲသူများ		
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	မြင့်	အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကူးစက်မှုဖြစ်နိုင်ခြေများသည်။
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ	မြင့်	ထိခိုက်နိုင်မှု အန္တရာယ်များသည်။
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	မရှိ	
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	မြင့်	မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ သွားရောက်

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
			အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။
၂၀	ကားသမား	မြင့်	အချိန်မရွေး ယဉ်အန္တရာယ်ရှိသည်။
၂၁	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများ၊ ဆင်းရဲသားများ၊ လှည့်လည် သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ကားသမားများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရသူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့် အဝေးတွင် သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊အနိုင်ကျင့်ခံရနိုင်ခြင်း၊လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများသဖြင့်ယာဉ်တိုက်မှု မတော်တဆဖြစ်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများနှင့်လက်လုပ်လက်စားကျပန်းအိမ်ထောင်စုများမှာလည်းအမျိုးသမီးများ၏ လုပ်အားခနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော ဒေသတွင် နေထိုင်သူများမှာမိုးခေါင်ခြင်းကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။လှည့်လည်သွားလာ ၍ဈေးရောင်းသူများနှင့် ကားသမားများမှာလည်း ယာဉ်အန္တရာယ်အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ခြင်း၊ မနိုင်ဝန်များဖြင့် နေ့စဉ်သွားလာနေရခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ကျန်လူအုပ်စုများအနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁)ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	မိသားစုအပြန်အလှန်ကူညီရေးအဖွဲ့	၂	၇	–	၇	လူမှုရေး	၄	၇
၂	မီးလင်းရေး	၂	၂၃	–	၂၃	မီးလင်းရေး	၄	၇
၃	ဓမ္မစကြာအသေင်း	၃	–	၂၀	၂၀	ဘာသာရေး	၄	၈
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ	၂	–	၁၅	၁၅	အမျိုးသမီးများလုံခြုံရေး	၅	၈
၅	သမဂ္ဂေကော်မတီ	၁	၈	–	၈	ငွေချေးလုပ်ငန်း	၅	၇
၆	မီးသတ်	၂	၁၀	–	၁၀	မီးဘေးကာကွယ်ရေး	၄	၈
၇	မိခင်နှင့်ကလေး	၂	–	၁၀	၁၀	မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်မှု	၅	၈

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၈	ကျောင်းအကျိုးတော်ဆောင်ကော်မတီ	၂	၁၈	၃	၂၁	ကျောင်းဖွံ့ဖြိုးရေး	၄	၇
၉	ရပ်မိရပ်ဖ	၂	၂	–	၂	လူမှုရေး	၄	၈
၁၀	အပျိုခေါင်း	၂	–	၆	၆	လူမှုရေး	၄	၈
၁၁	လူပျိုခေါင်း	၂	၆	–	၆	လူမှုရေး	၄	၈
၁၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ	၂	၈	၇	၁၅	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး	၅	၇
၁၃	ပက်(စ်)မြန်မာ	၁	–	၃၀	၃၀	ချေးငွေလုပ်ငန်း	၅	၇
၁၄	မြစိမ်းရောင်	၁	၄	၃	၇	ချေးငွေလုပ်ငန်း	၅	၆

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (၁၄) ဖွဲ့ရှိသည်။ ၄င်းတို့အနက် စီးပွါးရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၃) ဖွဲ့၊ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၁၀)ဖွဲ့ရှိပြီး ဘာသာရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၁)ဖွဲ့ရှိသည်။ ၄င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက်ကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် ဓမ္မစကြာအသင်း၊အမျိုးသမီးရေးရာ၊မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအသင်း၊အပျိုခေါင်း၊ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ကျောင်းကိစ္စနှင့် ငွေချေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့မှလွဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများလုံးဝမပါသည်ကို တွေ့ရသည်။

၄င်းအဖွဲ့ (၁၄) ဖွဲ့အနက် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်အရ ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့မှာ (၈) ဖွဲ့ရှိပြီး ကျန်(၆) ဖွဲ့မှာ ပြင်ပမှမူအရ ဖွဲ့စည်းထားသောအဖွဲ့များဖြစ်သည်။ ၄င်းအဖွဲ့များကို လေ့လာရာတွင်လည်း ကျေးရွာလူထုမှ ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်အရ လူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့များသာ ရည်ရွယ်/ ကြာရှည် ရပ်တည်လေ့ရှိပြီး အဖွဲ့သားအချင်းချင်းအကြား အပြန်အလှန် ယုံကြည်မှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။ တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။အထူးလှုံဆော်ရန်မလိုအပ်ဘဲ စည်းလုံးမှု၊ တက်ကြွမှု အပြည့်အဝရှိသည်ကို

တွေ့ကြရသည်။ ပြင်ပမှ ဦးဆောင်လာရောက် ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့များမှာ ရေရှည်ခံလေ့မရှိဘဲ လုပ်ငန်းပြီးပါက ပျောက်ကွယ်သွားလေ့ရှိသည်။ အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု အားနည်း/ မရှိ။ အမြင်ကြည်လင်မှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိကြ၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု အားနည်း၊ စည်းလုံးမှု တက်ကြွမှု အားနည်းသည်တို့ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၄င်းအဖွဲ့အစည်း (၁၄)ဖွဲ့စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရ ဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည် အားနည်းနေသေးသည်ကိုတွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများသော်လည်း အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်းဇယားစနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၁.၂)ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်း အမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁			
၂			
၃			

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင်ပြည်တွင်း/ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့်ဆက်စပ်မှု မရှိ၊အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၅၂	၂၁.၈%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၆၁	၂၅.၆%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၇၈	၃၂.၈%	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၄၂	၁၇.၆%	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၅	၂.၁%	တောင်သူကြီး

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွဲ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
	ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း	၂၃၈	၁၀၀%	

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ (၅၂)အိမ်ထောင်စု (၂၁.၈၅%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ (၆၁) အိမ်ထောင်စု (၂၅.၆ %)၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် (၇၈) အိမ်ထောင်စု (၃၂.၈%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စားတောင်သူ (၄၂) အိမ်ထောင်စု (၁၇.၆%)နှင့် ၁၂.၅ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူကြီး (၅)အိမ်ထောင်စု (၂.၁%) ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တောင်သူကြီးနှင့်တောင်သူလတ်အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ (၄၇) အိမ် (၁၉.၇%) သာရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအများစုကို ၄င်းလူနည်းစုမှ ပိုင်ဆိုင်နေကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျန်မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသား တောင်သူနှင့်တောင်သူငယ်မိသားစုများမှ ၄င်းတောင်သူကြီးများ၏စိုက်ပျိုးမြေ များတွင် နေ့စား အငှါးလုပ်ကိုင်ကြရသည်။

(၂.၂.၁.၂)အစိုးရ နှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့် ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်				
၂	ရေလွှဲဆည်				
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း				
၄	အဝီစိတွင်း				
၅	လက်ငင် ရေတွင်း				
၆	စိမ့်စမ်းရေ				
၇	ချောင်းရေ				
၈	အခြား မိုးရေ				

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာအလွန်ညံ့ပြီး ဆည်မရှိသောကြောင့်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအားလုံးမှာ နှစ်စဉ်မိုးရေကိုသာ အားကိုးစိုက်ပျိုးကြရသည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်း မရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းသည်။မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းသင်တန်းများ၊မိုးရေလှောင်ကန်များအသစ်တူးဖော်ခြင်း ၊ကန်ဟောင်းများပြုပြင်ခြင်းနှင့် မြေအောက်ရေရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ပေးပါကစိုက်ပျိုးရေး အတွက် အလားအလာ အထူးကောင်းမွန် လာမည်

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစု ပေါင်း စိုက်	သီးနှံထွက်မှု	သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့် ကာလ	သွင်းအား စု လိုအပ်ချ	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/	မှတ် ချက်

	ကေ	ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ	က် (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မြင့်)	
စပါး	၂၅.၈၇	တင်း	၃၀	၅၀	၄၀	ဇွန်၊ဇူလိုင်	ဒီဇင်ဘာ	မြင့်	နိမ့်	
ပဲစဉ်းငုံ	၃၀၀	တင်း	၅	၁၀	၇.၅	ဇွန်	ဖေဖော်ဝါရီ	မြင့်	နိမ့်	
နှမ်း	၃၀၀	တင်း	၅	၁၀	၇.၅	ဇွန်	အောက်တိုဘာ	မြင့်	နိမ့်	
မြေပဲ	၁၅၀	တင်း	၁၀	၂၀	၁၅	ဇွန်	အောက်တိုဘာ	မြင့်	နိမ့်	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ စပါး၊နှမ်း၊မြေပဲနှင့်ပဲစဉ်းငုံဖြစ်သည်။ စပါးစိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း(၂၅.၈၇)ဧကဖြစ်ပြီး ဇွန်နှင့်ဇူလိုင်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဒီဇင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းကြသည်။သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ (၁)ဧကလျှင် အနည်းဆုံး(၃၀)တင်းနှင့်အများဆုံး (၅၀)တင်းထွက်ရှိပြီး ပျမ်းမျှအထွက်နှုန်းမှာ (၄၀)တင်းသာထွက်ရှိသည်။နှမ်းကို သီးသန့်စိုက်ပျိုးခြင်းမရှိဘဲ ပဲစဉ်းငုံနှင့် သီးဥပ်စိုက်ပျိုးကြသည်။ ပဲစဉ်းငုံစိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်းမှာ(၃၀၀)ဧကဖြစ်ပြီးဇွန်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဖေဖော်ဝါရီလ တွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး (၁၀)တင်းမှ အနည်းဆုံး (၅)တင်း၊ (၁)ဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ (၇.၅)တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာနည်းသည်။ မိုးမြေပဲစိုက်ပျိုးမြေ စုစုပေါင်း(၁၅၀)ဧက ရှိပြီး ဇွန်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး အောက်တို ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အနည်းဆုံး(၁၀) တင်းမှ အများဆုံး (၂၀) တင်းထွက်သည်။ ပျမ်းမျှတစ်ဧကလျှင် (၁၅)တင်းနှုန်း ထွက်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ စပါးစိုက်လယ်၃၀ ဧက ရှိပြီး ဇွန်၊ ဇူလိုင်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး ဒီဇင်ဘာလနှင့်ဇန်နဝါရီလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ အားနည်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်းများကုမ္ပဏီမှလည်းချိတ်ဆက်၍ မိမိတို့ရောင်းရရေးသာ အလေးကြသည်။ တောင်သူများစုသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်အတွက် အလုပ်သမားမလုံလောက်မှုပြဿနာကိုရင်ဆိုင်တက်ရပြီး လုပ်အားခပိုမိုပေးမှ အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်းရရှိနိုင်ကြကာ ကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားရသည်။ တစ်ချို့တောင်သူများမှာ အလုပ်သမား ရှားပါးမှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်တက်မှုတို့ကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် စပါးစိုက်ရာတွင် ကြဲပတ်စနစ်ကို အသုံးပြုကြသည်။ တောင်သူများသည် တခါတရံတွင် မိုးရွာသွန်းမှု မညီမျှမှုနှင့်ရင်ဆိုင်တက်သည်။ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကြောင့် သီးနှံများတွင် ဖျက်ပိုးများကျရောက်လျှင်နည်းပညာအားနည်းခြင်းကြောင့် သီးနှံများ အထွက်နှုန်းနည်းသည်။ သီးနှံများရောင်းချလျှင် ဈေးကွက်တည်ငြိမ်မှုမရှိခြင်းကြောင့် အမြတ်ရရှိမှုနည်းပါးသည်။ တောင်သူများ အနေဖြင့် ထိရောက်သောစိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာစနစ်ကိုလိုလားနေကြသည်။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု			စက်ကိရိယာငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ်	အဖွဲ့ပိုင်	ရွာပိုင်		

	ဦး ချင်း ပိုင်	အရေ အတွ က်	လယ် သမား ဦးရေ	အရေ အတွ က်	လယ်သ မား ဦးရေ	တောင်သူ အရေအတွက်	
ထွန်စက်	၃						
လက်တွန်းထွန်စက်	၃						
အစေ့ချ ကိရိယာ							
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်							
ရိတ်သိမ်းစက်							
ခြွေလှေ့စက်	၂						
ရေစုပ်စက်	၂၃						
ခြေနင်းရေတင်စက်							
မြက်ရိတ်စက်							
အခြား							

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ကျေးရွာတွင်ထွန်စက်(၃)စင်း၊ လက်တွန်းထွန်စက် (၃) စင်း၊ ရေစုပ်စက် (၂၃)စင်း၊ခြွေလှေ့စက်(၂) ခုသာ ရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများမှာလည်း အသေးစားများဖြစ်ပြီး တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာအသုံးပြုနိုင်သောကြောင့် အငှါးလိုက်လေမရှိပါ။ စိုက်ပျိုးခြိန်တွင် တောင်သူငယ်များနှင့်ဆင်းရဲသားတောင်သူများမှာအခြားရွာမှ ထွန်စက်များကိုငှားရမ်းအသုံးပြုရသည်။ ထွန်စက် ငှားရမ်းအသုံးပြုခအနေဖြင့် (၁)ဧကကို ငွေ(၁၈၀၀၀)ကျပ်ဖြင့်ငှားရမ်းအသုံးပြုရပါသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် စက်ကရိယာလုံလောက်မှု မရှိပါသောကြောင့်စိုက်ပျိုးခြိန်နောက်ကျမှစိုက်ပျိုးရသဖြင့် စက်ကိရယာများ အရစ်ကျရောင်းချေးလျှင်အဆင်ပြေနိုင်သည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊ငြိဆီဩ)	မြေဆီဩဇာညံ့။
ရေရင်းမြစ်	မိုးရေသိုလှောင်ရန်မြေသားကန်ငယ်ရှိသည်။
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ်မြေဩ	နွားချေးအလုံအလောက်ရရှိနိုင်သည်။
အော်ဂဲနစ်/ဓာတုပိုးသတ်ဆေး	သုံးစွဲလေ့မရှိ။ ဗဟုသုတမရှိကြပါ။
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ	မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းရှိသည်။သမဘာဏ်မှလည်းချေးငွေရရှိသည်။
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ	စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ နည်းပညာရရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဆေးကုမ္ပဏီများနှင့်ချိတ်ဆက်မှုရှိမှုရှိသည်။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	တံတားဦးမြို့နှင့်ကျောက်ဆည်မြို့မှစိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်များတွင် လိုသလောက်ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု	တောင်သူများမှသီးနှံအများစုထွက်ရှိသော်လည်းလမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမကောင်းခြင်းကြောင့်ဈေးကွက်လုံလောက်မှုမရှိ၊
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စိုက်ပျိုးရေးတိုးတက်မှု အခွင့်အလမ်းများမှာ ကျေးရွာရှိစိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီ သြဇာ မကောင်းသော်လည်း သဘာဝမြေဆွေးအနေဖြင့် နွားချေးအလုံအလောက်ရရှိနိုင်ကြသည်။ အော်ဂဲနစ်ပိုးသတ်ဆေးသုံးစွဲရန်နည်းပညာနှင့် ဗဟုသုတမရှိကြပါ။မြစိမ်းရောင်ချေးငွေနှင့် သမဘာဏ်မှချေးငွေအနည်းငယ်ရရှိသည်။

လိုအပ်သောသွင်းအားစုများကို(၁၇)မိုင်ကွာဝေးသောတံတားဦးမြို့နှင့်ကျောက်ဆည်မြို့ရှိ စိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်များတွင် လိုသလောက် ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။ တောင်သူများမှသီးနှံအများစုထွက်ရှိသော်လည်းလမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး မကောင်းခြင်းကြောင့် ဈေးကွက်လုံလောက်မှုမရှိပါ ။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	ပလပ်မြေ၊မြေလွတ်မြေရှိင်းမရှိပါ။
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	မြေဆီလွှာညံ့သည်။
ငွေကြေးအရင်းအနှီး ရရှိနိုင်မှု	ပုံစံ ၇ မရှိသောစိုက်ပျိုးမြေများစွာရှိပြီး စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေလည်း မရနိုင်ပါ။
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီနှင့် အလုံအလောက်သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင်သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	အလုပ်လုပ်နိုင်သူများ ရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု နည်းပါးခြင်း၊လုပ်အားခနည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့် အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အများစုမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြရသော ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးတွင် လုပ်သားရှားပါမှု ရှိသည်၊
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	မိုးရေသာ ရရှိပြီး သွင်းရေမရနိုင်ပါ။
စိုက်ပျိုးရေ မလုံလောက်မှု	လုံလောက်မှု မရှိပါ။
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	ကျရောက်မှု များပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီသော်လည်း ဈေးကောင်းမရ။ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှု မရှိပါ။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရကြပါ။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာရှိ စိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။ မြေဆီသြဇာသင့်သည်။ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ စိုက်ပျိုးမြေအများစုမှာ ပုံစံ ၇ မရှိသော ကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေများစွာရှိပြီး စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေလည်း မရနိုင်ပါ။ သွင်းအားစုများကို အလွယ်တကူ လိုသလောက် ဝယ်ယူရရှိနိုင်သော်လည်း အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီနှင့် အလုံအလောက်သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ အလုပ်လုပ်နိုင်သူများရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှုနည်းသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အများစုမှာလည်း မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးတွင် လုပ်သားရှားပါမှုရှိသည်၊ မိုးရေသာရရှိပြီး သွင်းရေမရသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေလုံလောက်မှုမရှိပါ ။ ရောဂါပိုးမွှား ကျရောက်မှုများပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ နည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှုရရှိသော်လည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ ။ စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန်ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီသော်လည်း ဈေးကောင်းမရ။ ဈေးနှုန်း တည်ငြိမ်မှု မရှိပါ။ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှု မရှိကြပါ။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၁၂၅	၂၆၆	ရောဂါကျရောက်လျှင်တိမွေး/ကုမှုနည်းပညာဝန်ဆောင်မှုအားနည်းခြင်းကြောင့်သေဆုံးမှုများလေ့ရှိသည်။
နို့စားနွား	၃၀	၁၇၂	။
မြင်း			
ကျွဲ			
မြည်း			
လား			
ဆိတ်	၁၀	၃၂၇	။
သိုး	၁	၄၅	။
ဝက်	၅၀	၉၁	စီးပွါးဖြစ်မွေးမြူလေ့မရှိကြပါ။
ကြက်	၆၉	၃၅၀	စီးပွါးဖြစ်မွေးမြူလေ့မရှိကြပါ။
ဘဲ			
နွားနောက်			
အခြား			
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်			
ပုဇွန်ကန်			
ဂဏန်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း			
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
အခြား			

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ (၁၅၅)အိမ်ထောင်စုသာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား (၂၆၆)ကောင်၊နို့စားနွာ(၁၇၂) ကောင်၊ ဆိတ် (၃၂၇)ကောင်၊သိုး(၄၅)ကောင်၊ဝက် (၉၁) ကောင်နှင့် ကြက် (၃၅၀) ကောင်သာ မွေးမြူကြသည်။ တိရိစ္ဆာရောဂါများ အထူးအဖြင့် ခွာနာလျှာနာ၊ကြက်တုပ်ကွေး၊ဝက်နာရောဂါများဖြစ်ပြီး ရောဂါကြောင့်သေဆုံးပျက်စီး မှုများရှိတက်သည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်တိမွေး/ကုဦးစီးဌာနမှ ရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်းမလုံလောက်မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုအားနည်းသည်။ မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်းရရှိမှု အခြေအနေ၊ သားငါးရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရပြီးနှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း။လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့် မရကြပါ။

(၂.၂.၂.၂)မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	ထပ်မံတိုးချဲ့ရန်မရှိ။

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
ရေရရှိမှု	မြေအောက်ရေရရှိနိုင်ပါသည်။
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။တိ/မွေးကုဋ္ဌာန။
ချေးငွေ	မြစိမ်းရောင်စိမ်းကိန်းသာရှိသည်။
သွင်းအားစု ဈေးကွက်	အစာများကိုကိုယ်တိုင်စိုက်/ဝယ်ယူ၍ အလုံအလောက်ရရှိနိုင်သည်။
ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်	တိမွေးကုဋ္ဌီးစီးဌာနရှိသည်။
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	လုံလောက်မှုရှိသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စားကျက်မြေတိုးချဲ့နိုင်ရန်မရန်မရှိပါ။ မွေးမြူရေးအတွက် ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မျိုးတိရစ္ဆာန်များကို ဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။ မွေးမြူရေးအတွက်လိုအပ်သော သွင်းအားစုများကို ၁၇ မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော တံတားဦးမြို့တွင် အလုံ အလောက်ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ တိမွေးကုဋ္ဌီးစီးဌာနရှိသည်။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်းအလုံအလောက်ရှိသည်။ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများတစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက်မြစိမ်းရောင်စိမ်းကိန်းချပေးလျှင်အစဉ်ပြေနိုင်ပါသည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	မြစိမ်းရောင်စိမ်းကိန်းသာရှိသည်။လုံလောက်မှုမရှိပါ။မွေးမြူရေးချေးငွေသီးသန့်မရှိပါ။
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	နှစ်စဉ်ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသည်။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	မရရှိပါ။
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	လိုင်စင်မရှိသဖြင့် သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ရရှိရန် အခက်အခဲရှိသည်။ မွေးမြူရေးချေး ငွေသီးသန့်မရှိ။ နှစ်စဉ် ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိပြီး နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အချိန်မီမရ၊ ကာကွယ်ဆေးထိုးလေ့မရှိသောကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်း လုံလောက်မှုမရှိ။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသော်လည်း လိုင်စင်မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိ၊ ဈေးကောင်းမရကြပါ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။

(၂.၂.၃)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း				
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	၁၆၄	၁၆၆	၁၆၆	လတ်(ပုံမှန်မရှိ၊လုပ်အားခနည်း)
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	၁၈		၁၈	နိမ့်(အလုပ်ပုံမှန်မရှိ၊လုပ်ငန်းခွင်မကျယ်)
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	၁၁	၁၁	၁၁	နိမ့်(အလုပ်ပုံမှန်မရှိ၊လုပ်ငန်းခွင်မကျယ်)
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေး သူ)	၁၄		၁၄	လတ်(ကျွမ်းကျင်မှုအားနည်း၊ပုံမှန်မရှိ)
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	၁၄		၁၄	လတ်(ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိပါ။)
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	၁		၁	နိမ့်(နေ့စားလုပ်သည်)
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး	၂		၂	
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင် မှုလုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမားအရေအတွက်	မိသားစုဝင်လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁၂	ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း များ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ် ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)				
၁၃	ပညာရေး	၅		၅	လတ်(အစိုးရခန့်ဖြစ်သည့်အတွက်ပုံမှန်ဝင်ငွေရှိ)
၁၄	ကျန်းမာရေး	၂		၂	လတ်(အစိုးရခန့်ဖြစ်သည့်အတွက်ပုံမှန်ဝင်ငွေရှိ)
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ				
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက် လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)	၂		၂	လတ်(ပုံမှန်ဝင်ငွေရှိ၊နေ့စားလုပ်သည်)
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူဦးရေ	၂၃၃	၁၇၇	၂၃၅	

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် ပါတ်သက်၍အိမ်တွင်းမှု လုပ်ငန်းများရှိသော်လည်း နည်းပညာအားနည်းသည်။ ပီနံအိတ်ချုပ် စက်ရုံများတွင်နေ့စားသွား ရောက်လုပ်ကိုင် ရခြင်း၊ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ စက်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ ဈေးဆိုင်နှင့် ဈေးရောင်းခြင်း၊ ဝန်ထမ်းအနည်းငယ်နှင့် နေ့စားဝန်ထမ်းအနည်းငယ်သာရှိသည်။ ၄င်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရရှိခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်းတို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု လည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့်လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်း အနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ဈေးကွက်နှင့် နီးသည်။ ဈေးကွက်လည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။	တံတားဦးမြို့၊ကျောက်ဆည်မြို့တို့နှင့် နီးပြီး ဒေသစိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးထွက်ကုန်များ၊ သဲ၊ ကျောက် စသည် ထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
သဘာဝအရင်းအမြစ်များရှိသည်။	သဲ၊ ကျောက်၊ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များစသည်တို့အနည်းငယ် ထွက်သည်။
တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု ရှိသည်။	နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ် စွာ သွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင် သည်။
အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များ ရှိသည်။	ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော အ လုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များသည်။
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပါတ်လုံး၊ ရာသီမရွေး၊ အချိန်မရွေး သွားလာနိုင်သည်။
အသက်မွေးဝမ်းပညာအချို့ တတ်မြောက်ကြသည်။	ပန်းဘဲ၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ဈေးရောင်း၊ အပ်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ စသည့်အသက်မွေး ဝမ်းလုပ်ငန်းအချို့ လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ဈေး ကွက်လည်းအလုံအလောက် ရှိသည်။တံတားဦးမြို့၊ကျောက်ဆည်မြို့တို့နှင့် နီးပြီး ဒေသစိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးထွက်ကုန်များ၊ သဲ၊ ကျောက် စသည်ထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။ သဲ၊ ကျောက်၊ သဘာဝဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များစသည်တို့အနည်းငယ် ထွက်သည်။ နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ်စွာ သွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင်သည်။ (၁၈)မိုင်ခန့်အကွာအဝေးတွင် လေယာဉ်ကွင်း ရှိသောကြောင့် နိုင်ငံခြားခရီးသွားဧည့်သည်များပေါများသည်။ဈေးကွက်ချိတ်ဆက်မှုရှိသည်။ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များသည်။(၆)မိုင်ခန့် အကွာ အဝေးတွင် အမြန်လမ်းနှင့် နီးသောကြောင့်လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပါတ်လုံး၊ ရာသီမရွေး၊ အချိန်မရွေး သွားလာနိုင်သည်။ပန်းဘဲ၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ဈေးရောင်း၊ အပ်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ စသည့်အသက်မွေး ဝမ်းလုပ်ငန်းအချို့လုပ်ကိုင်စားသောက် ကြသည် ကိုတွေ့ရှိရသည်။

ဇယား (၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသည်။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ပြင်ပရင်းနှီးလုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်းကြောင့် လူတိုင်းအလုပ်အကိုင်မရှိကြပါ။အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန်မရကြပါ။
အသက်မွေးဝမ်း အတတ်ပညာ အားနည်းသည်။	ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသော အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်များသော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းအတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်မှုများ အားနည်းနေကြသည်။ သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် အဆက်အသွယ် မရှိကြပါ။
လက်ရှိလုပ်ငန်းများခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာများမရှိခြင်း။ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေး ခြင်း။	အပ်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား လုပ်ကိုင်သူများရှိသော်လည်း ခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာများမရှိခြင်းနှင့်လက်ရှိလုပ်ငန်းများကျွမ်းကျင်မှုအားနည်းနေသေးသည်။
အရင်းအနှီးနှင့် ချေးငွေ လက်လှမ်း မမီနိုင်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ၊ ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီနိုင်ကြပါ။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းများရှိသော်လည်း နည်ပညာအားနည်းသောကြောင့်လုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရေးအတွက် အခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကြမ်း၊အတက်ပညာ၊ အထိအတွေ့ တို့အားနည်းသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ် လည်းမရှိပါ။

(၂.၃) ရွှေပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁)ရွှေပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ရွှေပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု	၇၅	-	-	-	-	-	-	-	-	-
၂	ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ	-	၅၈	၅၄	၁၁၂	၅၅	၅၄	၁၀၉	၃	–	၃
၃	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေပြောင်းမှုကာလ										
	၃ လ အထိ	-	၂၅	၃၀	၅၅	၂၅	၃၀	၅၅			
	၆ လ အထိ	-	၁၈	၁၆	၃၄	၁၅	၁၆	၃၁			
	၁၂ လ အထိ	-	၁၅	၈	၂၃	၁၅	၈	၂၃			
	၁၂ လ အထက်	-							၃	–	၃

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခ နည်းခြင်းကြောင့် အခြားဒေသသို့ ရွှေပြောင်းသွားရောက်အလုပ်လုပ်ကြရသည်။ ပြည်တွင်းရွှေပြောင်းလုပ်သား အနည်းဆုံး တစ်ဦးရှိသောအိမ်ထောင်စုပေါင်း (၇၅) အိမ်ထောင်စု (၃၁.၅%) ရှိသည်။ ရွှေပြောင်းလုပ်သားဦးရေသည် အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သော လူဦးရေ၏ ၁၄.၃% (၁၁၂ ယောက်) ရှိသည်။ အမျိုးသားရွှေပြောင်းလုပ်သား အရေအတွက်မှာလည်း အမျိုးသမီးရွှေပြောင်းလုပ်သားဦးရေထက် အနည်းငယ်ပိုများသည်ကိုတွေ့ရသည်။

(၂.၃.၂) ရွှေပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၁၁၂
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	
၄	အခြား	

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူအားလုံးသည် မိမိတို့ကျေးရွာတွင်အလုပ်အကိုင် ရှားပါးခြင်းနှင့်လုပ်အားခနည်းခြင်းကြောင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေရရှိရန်/ ရှာဖွေရန်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာ အတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၇၅	၃၁.၅%		Â	
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)			-	-	-
	ဘဏ်	✓		-	-	-
	လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း	✓		-	-	-
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်			-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့် လူကြုံ ဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကိုင်သော အိမ်ထောင်စုအားလုံး ၁၁ အိမ်ထောင်စု (၁၄.၉%) သည် ပြန်ပို့ငွေအပေါ် မှီခိုနေရပြီး မှီခိုနေရမှု မြင့်သည်။ ငွေကို ၃ လတကြိမ် ဘဏ်မှလွှဲပြီး တစ်ခါတစ်ရံလူကြုံဖြင့်ပေးပို့သည်။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	တံတားဦးသို့ ၁၇ မိုင်	မန္တလေးသို့ ၃၀ မိုင်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်း နှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ကား၊ထော်လာဂျီ၊ ဆိုင်ကယ်၊	ကား၊ ဆိုင်ကယ်၊
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	ကုန်စိမ်းနှင့် သားငါး	လူသုံးကုန်ပစ္စည်းမျိုးစုံ
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	သွပ်မိုး၊ အကာရှိ၊ ဆိုင်ခန်း	သွပ်မိုး၊ အကာရှိ၊ ဆိုင်ခန်း

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်များအတွက် ကျေးရွာအတွင်း နှင့် ၁၇မိုင်ကွာဝေး သော တံတားဦးမြို့ဈေးတို့တွင် ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ ကုန်စိမ်းနှင့် သားငါးကို ကျေးရွာဈေး တွင် အလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပြီး၊ အခြားလူသုံးကုန်ပစ္စည်းများကို တံတားဦးဈေးသို့ ကိုယ်ပိုင် ဆိုင် ကယ်၊ ဆိုင်ကယ်တက္ကစီ၊ အခြားရွာမှပြေးဆွဲသောလိုင်းကားစသည်တို့ဖြင့် ရာသီမရွေးသွားရောက်ဝယ်ယူကြရသည်။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (သမဝါ ယမ ဘဏ်)	ချေးငွေ	၆ လ	၁.၅%		ချေးငွေလုံလောက်မှုမရှိ။အသင်းဝင်မှထုတ်ချေး။
စိုက်ဘဏ်	ချေးငွေ	၆ လ	၀.၈၅%	ပုံစံ ၇	ပုံစံ ၇ ရှိသူ တောင်သူ များသာ ငွေချေးနိုင် သည်။ စိုက်ပျိုးချိန်အချိန်မှီအရ၊ချေးငွေလုံေ ောက်မှုမရှိ။ပုံစံ(၇)မရသောတောင် သူများချေးငှားခြင်းမရှိ။
မြစိမ်းရောင်	ချေးငွေ	၁၂လ	၁%	–	–
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိက အသေး စား ချေးငွေဝန် ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ ငွေချေးအစီအစဉ်					
ငွေချေးပေးသူ	ချေးငွေ	သတ်မှတ်ကာ လ	၁၀%	ပစ္စည်း	အပေါင်ပစ္စည်းပါမှချေးသည်။
အပေါင်ဆိုင်	ချေးငွေ	သတ်မှတ်ကာ လ	၅%မှ၁၀%	ပစ္စည်း	အပေါင်ပစ္စည်းပေါ်မူတည်ပြီးငွေချေး ပေးသည်။သတ်မှတ်ထားသည့်ရက် ကျော်ပါကပစ္စည်းဆုံးရှုံးသည်။
မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများ	ချေးငွေ	သတ်မှတ်ကာ လ	၃%	မလို	ဆင်းရဲသောကြောင့် ယုံကြည်မှုအားနည်း၊လူတိုင်းမရနိုင်၊ အလုံအလောက်မရ၊ လိုအပ်ချိန်မရနိုင်ပါ။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပါတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်နှင့် သမဝါ ယမ ငွေချေးစနစ်၊မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းတို့ရှိသည်။

စိုက်ဘဏ်ချေးငွေသည် ကျေးရွာရှိတောင်သူ (၆၁) ဦးအားယာမြေအတွက် ချေးငွေစုစုပေါင်း (၈၉.၇) သိန်းထုတ်ချေး ထားပါသည်။ ၄င်းချေးငွေသည် ပုံစံ ၇ ရှိသောလယ်မြေ တစ်ဧကလျှင်၁၀၀၀၀၀ကျပ်နှုန်း ယာမြေတစ်ဧကလျှင်၂၀၀၀၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့် တောင်သူတစ်ဦးလျှင် အများဆုံး ၁၀ ဧကအထိသာ ချေးယူခွင့်ရှိသည်။ ချေးငွေရရှိပြီး ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်သည်။ အတိုးနှုန်းမှာ (၀.၈၅%) ဖြစ်သည်။ သို့သော် စိုက် ဘဏ်ချေးငွေမှာ အချိန်မီထုတ်ချေးပေးခြင်းမရှိ၊ ကုန်ကျစရိတ်လုံလောက်မှုမရှိ၊ ကာလတို (၆ လ) ချေးငွေ၊ ပြန်ဆပ်ချိန်ကို အတိအကျသတ်မှတ်ထားသောကြောင့် သီးနှံအောင်ပါက ဈေးကောင်းမစောင့်နိုင်ဘဲ ရောင်းချပြန်ဆပ်ရခြင်း၊ ရာသီဥတုအခြေအနေကြောင့် သီးနှံမအောင်မြင်ပါကလည်း မိမိရှိရာ (ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်၊ ယာ၊ ရွှေထည် စသည်) ရောင်း၊ပေါင်ပြီး မဖြစ်မနေပေးဆပ်ကြရသည်။

သမဝါ ယမ ချေးငွေမှာ သမအသင်းဝင်လျှင် မည်သူမဆိုချေးပေးသည်၊အတိုးနှုန်းမှာ ၁.၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။ ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်ပြီး အကြေဆပ်ပြီးပါက ပြန်လည်ချေးငှားနိုင်သည်။

မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းချေးငွေသိန်း(၃၀၀)သည် ကျေးရွာရှိရွာသူ/ရွာသားများအားလုံးမည်သူကိုမဆိုထုတ်ချေးပေးသည်။အတိုးနှုန်းမှာမှာ (၁%)သာဖြစ်သည်။ချေးငွေကာလမှာ (၁၂)လဖြစ်သည့်အပြင် အတိုးရငွေဖြင့် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် ချမှတ်ပေးသော ဆင်းရဲသားပပျောက်ရေးစီမံကိန်းဖြစ်သည်။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငှါးရာတွင် ယာမြေအပေါင်ထားပြီး အတိုးနှုန်းမှာ ၅%မှ၁၀% ဖြစ်သည့်အပြင်အပေါင်ပစ္စည်းပေါ်မူတည်ပြီးချေးပေးသည်။သတ်မှတ်ရက်ကျော်ပါကပစ္စည်းဆုံးရှုံးသည်။ သီးနှံပေါ်ချိန်အမြန်ပြန်လည် ပေးဆပ်ရသောကြောင့် ဆင်းရဲသားများအတွက်ငွေချေးရာတွင် များစွာအခက်အခဲရှိသည်။ ယုံကြည်မှုလည်းနည်းသောကြောင့် အပေါင်ခံပစ္စည်းမရှိပါက ချေးငွေရရန် အခက်အခဲရှိသည်။မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများထံမှ ချေးငှားရာတွင် အတိုးနှုန်းမှာ ၃%ဖြစ်သော်လည်း ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စု များအား ယုံကြည်မှုအားနည်းသောကြောင့် လူတိုင်းချေးငှား၍မရနိုင်ပါ။ ချေးငွေအလုံအလောက်မရ၊ လိုအပ်ချိန်တိုင်းလည်းမရနိုင်သည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၉)သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	မြင့်	ကျောက်ကုန်းမြေ၊ မြေသားဖွဲ့စည်းပုံညံ့။မြေဆီမြေဩဇာအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း။
အပင်မျိုးစိတ်များ	မြင့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံး ရောင်းချမှုများသည်။အပူပိုင်းဇုံမိုးခေါင်ခြင်း။
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှု	မြင့်	နည်းပညာအားနည်းခြင်း၊ဗဟုသုတအားနည်းခြင်း၊ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင်း ဖျက်ပိုးကျရောက်မှုများခြင်း။
ရေရင်းမြစ်	မြင့်	မိုးရေကို အားကိုးနေရပြီး မြေအောက်ရေတူးဖော်ရရှိနိုင်သည်။
ငါးမျိုးကွဲများ	နိမ့်	မြစ်ချောင်းမရှိ။
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	နိမ့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီးထုတ်ယူသုံးရောင်းချမှုများသည်။
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မြင့်	စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စည်းကမ်းမဲ့ စွန့်ပစ်ကြသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်ကျောက်ကုန်းနှင့် မြေသားမကောင်းသောကြောင့် မြေဆီဩဇာအနေဖြင့်ညံ့သည်။ ၄င်းအပြင် ဓါတ်မြေဩဇာများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ်များယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီဩဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်ပါသည်။

တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှုများပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်အနေဖြင့်လည်း လုံလောက်မှုမရှိသည့်အပြင် အင်ဓါတ်များနေသဖြင့်အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်အနေအထားတွင်ရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် မိုးရေကိုမှီခိုအားထားခြင်း၊မြစ်ချောင်များမရှိခြင်းကြောင့် ငါးမျိုးကွဲများရရှိမှုမရှိပါ။ အခါအားလျော်စွာကျရောက်တက်သော မိုးခေါင်ခြင်းကသဘာဝဘေး အန္တရာယ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁)ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏ %
စာမတတ်သူဦးရေ	၅	၁၅	၂၀	၂%
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၁၆	၈	၂၄	၂.၄%
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၇၅	၆၆	၁၄၁	၁၄%
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၃၆၀	၃၇၆	၇၃၆	၇၃.၁%
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၂	၂၀	၄၂	၄.၁%
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၉	၁၅	၂၄	၂.၄%
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၆	၁၄	၂၀	၂%
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၄၉၃**	**၅၁၄**	**၁၀၀၇**	**၁၀၀%**

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် ကောင်းသည့်အနေအထာတွင် ရှိနေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ကျေးရွာတွင် ၉ နှစ်အထက် ရွာသူ/သား (၁၀၀၇) ဦးအနက်စာမတက်သူဦးရေ(၂၀)ဦး(၂%)၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသင် ပညာရေးတတ်မြောက်သူ (၂၄)ဦး (၂.၄%) နှင့် မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူ (၁၄၁)ဦး (၁၄%) ၊မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၇၃၆)ဦး(၇၃.၁%)၊အလယ်တန်းပြီးဆုံးသူဦးရေ (၄၂)ဦး(၄.၁%)၊အထက်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၂၄)ဦး (၂.၄%)နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ (၂၀)ဦး(၂%)ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ အခြေခံပညာတတ်မြောက်မှု မူလတန်းပြီးဆုံးသူ၊ အလယ်တန်း ပညာပြီးဆုံးသူ၊ အထက်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသားဦးရေကနည်းပြီး အမျိုးသမီးအရေအတွက် သိသိသာသာ များသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဘွဲ့ရအရေအတွက်မှာ အမျိုးသမီးပိုများနေတာတွေ့ရသည်။ သားယောက်ကျားလေးများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ပညာပြီးဆုံးအောင် မသင်ကြားနိုင်ကြပါ။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏ %
မူလတန်း (၅-၉ နှစ်)	၇၁	၃၅	၁၀၆	၁၂၄.၇%
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၂၇	၃၃	၆၀	၅၉.၄%
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၇	၁၂	၁၉	
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၃	၁၂	၁၅	

ရင်းမြစ် … (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းသာရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း (၈၅) ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာ စာသင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေသော ဦးရေမှာ (၁၀၆)ယောက်၊(၁၂၄.၇)% အထိရှိပြီးရာခိုင်နှုန်းများနေရခြင်းမှာ လက်ရှိစာသင်ကျောင်းတွင်(KG)တန်းတိုး လာခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။ အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်မှာ (၁၀၁) ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိကျောင်းတက် နေသောဦးရေမှာ(၆၀)ဦး (၅၉.၄%) သာ ရှိသည်။ကျန် (၄၁) ဦးမှာမိဘများ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကျောင်းဆက်တက်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းကျောင်းသားများမှာ (၆)မိုင် ကွာဝေးသော ချောင်းခွအထက်တန်းကျောင်းသို့ သွားရောက်ပညာသင်ကြား နေကြသည်။ အချို့မိဘများမှာလုံခြုံရေးစိတ်မချ၍ ကျောင်းဆက်မထားခြင်းဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ကျောင်းကြို/ပို့ ကားစီစဉ်ပေးလျှင်အစဉ်ပြေနိုင်ပါသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	**မူလတန်းကျောင်း**			**အလယ်တန်းကျောင်းခွဲ**		
ရွာမှ အကွာအဝေး(မိုင်)	ရွာအတွင်း					
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေလျင်၊ဆိုင်ကယ်၊စက်ဘီး။					
စာသင်ကျောင်း အရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	(၇၂ ပေ × ၃၆ ပေ × ၁၂ ပေ)					
အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်း အရည်အသွေး	သွပ်မိုး၊ အုတ်နံရံ၊ အုတ်ခင်း					
ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂ (လုံလောက်မှု ရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာအခြေအနေ	ပရိဘောဂ လုံလောက်မှုရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာများ လုံလောက်မှုမရှိ။					
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရ အမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)	တစ်နှစ်(၁)ကြိမ်။(နို့ဆန်ပြုတ်)					
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်	၂	၃	၅			
ကျေးရွာခန့်(မူကြို)						

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။လက်ရှိကျေးရွာ မူလတန်းကျောင်းအရွယ်မှာ အလျား ၇၂ပေ၊ အနံ ၃၆ပေ၊ အမြင့် ၁၂ပေ၊သွပ်မိုး၊ အုတ်နံရံကာ၊ အုတ်ခင်း အဆောင်(၁)ဆောင်ရှိပါသည်။ ကျောင်းဆောင်နှင့် ပရိဘောဂ လုံလောက်မှုရှိသော်လည်းကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ၊ကျောင်းသောက်ရေ၊သင်ထောက်ကူပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းဆရာအရေအတွက် မှာ အစိုးရခန့် ကျား (၂)ဦးနှင့် မ (၃)ဦး စုစုပေါင်း (၅)ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်း ကျန်းမာရေး ပညာပေး အစီအစဉ်များလည်း မရှိကြပါ။ ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု အစီအစဉ် (၁)နှစ်လျှင်(၁)ကြိမ် တိုက်ကျွေးလေ့ရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

(၂.၇.၄)ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	**ရှင်းလင်းချက်**
ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	၅ဦး(က ၂ + မ၃)
တပည့် - ဆရာ အချိုး	မူလတန်း ၂၁:၁
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး	မရှိ။

အခက်အခဲ/ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
အထူးအစီအစဉ်	
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	လုံလောက်မှု ရှိသည်။
ဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်မှု	အစီအစဉ်မရှိ။ ထောက်ပံ့မှုမရှိ။
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားပစ္စည်းရှိသော်လည်း စုံလင်မှုမရှိ။ အားကစားကွင်း ကျဉ်းသည်။
မိဘဆရာအသင်း၏ အခန်းကဏ္ဍ	စိတ်ဝင်စားမှု၊တက်ကြွမှုရှိသည်။

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တပည့်/ဆရာအချိုးမှာ မူလတန်း တွင် ၂၁: ၁အချိုးဖြစ်သောကြောင့် ဆရာလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ အားကစားပစ္စည်း လုံလောက်မှု မရှိကြပါ။ အားကစားကွင်းမှာလည်း နေရာကျဉ်းနေပါသည်။ မိဘဆရာအသင်း၏ စိတ်ဝင်စားမှု၊တက်ကြွစွာပါဝင်မှုရှိကြသည်။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောက	Â			သောက်သုံးရေသန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး	Â			ခြင်ပေါက်ပွါးမှုအဆမတန်များပြားခြင်း
၃	ငှက်ဖျား		Â		ငှက်ဖျားဇုန်တွင်းမရှိခြင်း။
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ	Â			
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ		Â		အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့်
၆	တီဘီ	Â			အသက်ရှူလမ်းကြောင့်နှင့် လူအသုံးအ ဆောင်များ အတူသုံးရာမှကူးစက်နိုင်သည်။
၇	ဆီးချို	Â			နေ့စဉ်စားသုံးနေရသောအစားအစာများသန့်ရှင်း မှုနည်းပါးခြင်း၊ ဓါတုဆေးဝါးအလွန်အကျွံ သုံးစွဲထားသောအစားအစာများကိုနေ့စဉ်မလွဲ မရှောင် စားသုံးနေရခြင်း။ ဆင်းရဲသားများကျန်းမာရေးဗဟုသုတအားနည်း ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာနှင့် ပါတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကောင်းများမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။
၈	သွေးတိုး	Â			
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)	Â			အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူအသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
၁၀	အာဟာရ ချို့တဲ့မှု		Â		အများစုမှာဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁၀	အခြားကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ		Â		

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေး ရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ပိုမိုဖြစ်ပွါးမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာတွင်အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါ၊ တီဘီ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်းရော ဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) တို့သည် ပျံ့နှံ့မှုနှုန်း ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်ရေမသန့်ရှင်းမှုနှုန်း တကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေးရောဂါမှာ ခြင်များ ပေါက်ပွါးမှု အဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ခါတ်မြေဩနှုန်း ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေးများအသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေကြရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်းခါတ်မြေဩ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ၄င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်၊ စီစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှုံ၊ ကြက်သားမှုံများကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသောမုန့်နှင့် သရည်စာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်း လုပ်သည့်အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေး ပစ္စည်းကရိယာမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ တီဘီ၊ အသည်းရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွါးမှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၄င်းရောဂါများသည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူအသုံးအဆောင်များနှင့်ထိတွေ့ရာမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လိင်မှတဆင့် ကူးစက်သောရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွါးနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၄င်းရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှုန်းမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှုန်းမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ	Â		ဆေးလိပ်သောက်သုံးမှုများခြင်း၊အခိုးအငွေ့ရှူရှိုက်ရခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	Â		
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	Â		
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	Â		

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	Â		
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု	Â		
၇	အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	Â		
၈	အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်		Â	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကာကွယ်ဆေး တစ်နှစ် ၃ ကြိမ်ပုံမှန်ထိုးပေးသည်။ အဟာရပညာပေး ဝန် ဆောင်မှုမရကြပါ ။

(၂.၈.၃)ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှု ရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	ရွာအတွင်း	ရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး - သားဖွားဆရာမ - ၁ အရံသားဖွားဆရာမ-၁ ကြီးကြပ် (၁) “ ကြီးကြပ် (၂) “ တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-	မလုံလောက်	
တိုက်နယ် ဆေးရုံ	(၃)မိုင် တောင်ပြုံ ကျေးရွာ		ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး - သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
မြို့နယ် ဆေးရုံ	တံတားဦး (၁၇)မိုင်		ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး - သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
ဆေးဆိုင်	ကျေးရွာအ တွင်း		ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူ(မရှိ)	လက်လှမ်းမှီမှု-- မရှိ။ ဆေးဝါး--မရှိ။ သိုလှောင်ပုံစနစ်--မရှိ။ အအေးခန်းစနစ်--မရှိ။	ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းသေး သည်။

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းရှိပါသည်။ လက်ရှိ ကျေးရွာအုပ်စု (၂) ရွာ၊ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၃၆၈) အတွက် အုပ်စုကျေးရွာ သားဖွါးဆရာမ(၁)ဦးနှင့်အရန်သားဖွားဆရာမ(၁)ဦးသာ ခန့်ထားပေးသောကြောင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ သားဖွါးဆရာမ တစ်ရွာ တစ်ဦးခန့်ထားပေးရန် (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွါးသင်တန်းပို့ချပေးရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဆေးဝါးအရောင်းဆိုင်မရှိပါ။အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက (၃) မိုင်ဝေးသော တောင်ပြုံးတိုက်နယ်ဆေးရုံနှင့် (၁၇) မိုင်ဝေးသော တံတားဦးဆေးရုံသို့ကျေးရွာရှိလူမှုကူညီရေးကား ဖြင့်သွားရောက်၍ ကုသမှုခံယူရကြောင်းတွေ့ ရှိရပါ သည်။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၃	ကောင်း	Â	Â	Â	
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)	၁၀	အဆိုး	Â	Â	Â	
အဝီစိတွင်း/တုံကင်	၂၀	အဆိုး	Â	Â	Â	
ကန်(မြေသား)	၄	အဆိုး		Â	Â	
မြစ်/ချောင်း						
မိုးရေသိုလှောင်ကန်	၁၅၀	အဆိုး		Â	Â	
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						
အခြား						

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယ်ဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် သောက်ရေတွင်း(၃)တွင်း၊အဝီစိတွင်း(စက်တပ်)(၁၀)တွင်း၊ အဝီစိတွင်း(တုံကင်) (၂၀)တွင်း၊မြေသားရေကန်(၄)ကန်၊မိုးရေလှောင်ကန် (၁၅၀)ကန်ရှိပါသည်။ရေချိုတွင်းမှာ (၃)တွင်းသာရှိပါသည်။နွေရာသီတွင် သောက်ရေအခက်အခဲကြုံတွေ့ရပါသည်။ ကျန်ရေများမှာပေါ့ပြီးသောက်၍ မကောင်းပါ ။ရေတွင်းတူးရန်အခက်အခဲရှိခြင်းနှင့်ရေချိုရရှိရန်အခက်အခဲရှိကြောင်းလေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၉.၂) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာ အမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၂၃၈	ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ အနည်းငယ်ရှိသည်။
ကျင်းအိမ်သာ		
မြေပေါ် အိမ်သာ		
တောထိုင်		
စုစုပေါင်း	၂၃၈	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု (၂၃၈)အိမ်ရှိပြီး ယင်လုံအိမ်သာ (၂၃၈)လုံးရှိသော်လည်း စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်းမရှိကြပါ။

(၂.၁၀) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု		Â	ကျား/မ တန်းတူမှုမရှိခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ် ယုံကြည်မှု အားနည်းနေသေးသည်။
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု		Â	မြို့နယ်မှ ညွှန်ကြားမှု ရှိသည်။
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ		Â	မရှိပါ။
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု		Â	
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်… (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံစံများအရ ကျားမခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသောပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြားပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများမတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့်အခွင့်အရေးတူညီစွာရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ အနည်းအကျင်းပါသောအခါလည်း အရေးပါသော ဆုံး ဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေးလေ့မရှိခြင်း၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများမှာ လုပ်ငန်းအမျိုး အစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူသော်လည်း လုပ်အားခတွင် တန်းတူမရရှိခြင်း၊ အများစုမှာ အမျိုးသမီးများကို အလယ်တန်းအဆင့်အထိ၊ အခြေခံ အရေးအဖတ်အတွက် တတ်မြောက်ရုံသာ ပညာသင်ကြားပေးလေ့ ရှိခြင်းတို့ ရှိနေသေးသည်။ သို့သော်အမျိုးသားများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ပညာပြီးဆုံးအောင် သင်ကြားနိုင်ခြင်းမရှိကြသောကြောင့် ဘွဲ့ရဦးရေတွင် အမျိုးသမီးပိုများသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်လိုသော်လည်း အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်ပါဝင်ခွင့် မရခြင်း။ အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ အသိအမြင် အားနည်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။အမျိုးသမီးဆိုင်ရာ အသိပညာပေးသင်တန်းများဆောင်ရွက်ပေးလျှင် အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁)ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	ဆိုး		Â	Â	၂/၄မိုင်ခန့်
ချဉ်းကပ်လမ်း						
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁	ဆိုး		Â	Â	၃မိုင်
အခြား						

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ (၃) မိုင် အကွာအဝေး / အရှည်ရှိပြီး(၂၀၁၄) ခုနှစ်တွင် မြေသားလမ်းပြုပြင်ထားပါသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံးသွားလာနိုင်မှုရှိသော်လည်း မိုးရာသီအချိန်တွင်လမ်းများ ပျက်စီးခြင်း၊ လမ်းချော်ခြင်းများကြောင့် ကလေးများကျောင်းသွားလျှင် အခက်အခဲများကြုံတွေ့ရပါသည်။ လမ်းအခြေအနေနှင့်မမျှတသောယာဉ်များ ဝင်ထွက်သွားလာမှုကြောင့် လက်ရှိလမ်းအခြေအနေမှာလည်း ဆိုးရွားနေပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းလမ်းများမှာ (၂/၄) မိုင်ခန့် ရှည်လျားပြီး မြေသားလမ်းများဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိုးရာသီတွင် သွားလာရန် ခက်ခဲသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား					
သံဘောင်၊ သစ်သားခင်း တံတား					
ကြိုးတံတား					
ရေပြွန်					
အခြား					

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မရှိ။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ်အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း				
ပင်လယ်ရေကြောင်း				
အခြား				

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ “ လှေ၊ သမ္ဘာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မရှိ။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဘာန်	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာကျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်			၂၇	၁၆၆	၄	၁		၉၆

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်ဘီး (၂၇)စီး၊ ဆိုင်ကယ် (၁၆၆) စင်း၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်နှင့်ထော်လာကျီ(၄)စင်း၊ ကား (၁) စီးနှင့်နွားလှည်း (၉၆) စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း			
ဆိုလာစနစ်	၉၄	သင့်။	စာဖတ်နှင့် ညဖက် မီးလင်းရန် အတွက်သာ အသုံးဝင် သည်။ ရာသီဥတု မကောင်းပါ က အားမပြည့်ပါ။
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်			
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်			
လေစွမ်းအင်			
ဇီဝလောင်စာ			
အခြား	၁၄၄		ဖယောင်းတိုင်၊ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက်ထရီမီးတို့ကို အသုံးပြုကြသည်။ မီးဘေးအန္တရာယ် ရှိသည်။

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးလက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေ(၂၃၈)အိမ်ရှိသည့်အနက်ဆိုလာမီးအသုံးပြုသူ (၉၄)အိမ်နှင့်ကျန်(၁၄၄)အိမ်မှာ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက္ကထရီအိုးနှင့် ဖယောင်းတိုင် မီးကို အသုံးပြုကြသည်။ ကျေးရွာမှ ငွေကြေးမတတ်နိုင်ခြင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းနေသေးခြင်းကြောင့် ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးမရနိုင်သေးပါ။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၁၇၉	၆၀	၉၁		

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့်ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၁၇၉) လုံး၊ ရေဒီယို (၆၀)လုံးနှင့် တီဗွီ (၉၁)လုံးရှိပါသည်။ကျေးရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးမရှိပါ။ဆိုလာမီးကိုသာအသုံးပြုနေရပါသဖြင့်ဆိုလာအကြီးအသုံးပြုေ ောအိမ်ထောင်စုများသာတီဗီကိုကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။မိုးအုံလျှင် အားမရှိပါ သောကြောင့် ဆိုလာမီးအသုံးပြုရာ

တွင်အခက်အခဲများရှိပါသည်။အမ်ပီတီနှင့်အော်ရီဂူးသာ လိုင်းမိပြီး ကျန်ဖုန်းလိုင်းများမှာမမိပါ။ ဖုန်းများ အသုံးပြုခြင်း အတွက်တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ ဆက်သွယ်မှုရရှိခြင်း၊မိုးလေဝသအခြေအနေ သတင်းအချက် အလက်များ အလွယ်တကူရရှိကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	သီးသန့်မရှိ။ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် အက်ဖ်အမ် နားထောင်ကြသည်။
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။(ရွှေပြောင်းသွားလာ၍ အလုပ်လုပ်ကိုင်နေရပါသောကြောင့် ပါဝင်မှု အရေအတွက် အားနည်းသည်။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။ (ရွှေပြောင်းသွားလာ၍ အလုပ်လုပ်ကိုင်နေရပါသောကြောင့် ပါဝင်မှု အရေအတွက် အားနည်းသည်။
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားကွင်းသီးသန့်မရှိ၊ အားကစားပစ္စည်း မရှိကြပါ။
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	မဖြစ်မနေပါဝင်ကြရသည်။
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းရေး	အားနည်းသည်။
စာကြည့်တိုက်၊ အင်တာနက်စသည်များအား လက်လှမ်းမီမှု	စာကြည့်တိုက်မရှိ။

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။လူငယ်များအတွက်အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့်အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ သူတို့သည် ကျေးရွာရှိ လူမှုရေးလုပ်ငန်းတွင်ပါဝင် တက်ကြွစွာဆောင်ရွက်မှုရှိပြီးဘာသားရေးလုပ်ငန်းတွင် စိတ်ပါဝင်စားမှုတက် ကြွမှုရှိသော်လည်းမိသားစုဝမ်းစာအတွက် အခြားသို့သွားရောက်လုပ်ကိုင်နေရသောကြောင့် ပါဝင်နိုင်မှုအားနည်းသည်။ပရဟိတသီးသန့်ဖွဲ့စည်းမှုမရှိသေးပါ။လူငယ်များအတွက် အားကစားသီးသန့် မရှိခြင်း ကြောင့် အလုပ်လုပ်ပြီးပြန်လာသည့်အခါ အရက်ဆိုင်၊ဘီယာဆိုင်များတွင် အပန်းဖြေခြင်းဖြင့်ပျက်ဆီးနေသည် ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။အားကစားကွင်းများ လုပ်ဆောင်ပေးလျှင် အပန်းဖြေစရာ ရရှိပြီးလူငယ်များ ပျက်စီးနေမှုများ လျော့နည်းသွားနိုင်ပါသည်။ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများသီးသန့်ဖော်ဆောင်ခြင်းမရှိသေးချေ။ကျေးရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးမရသောကြောင့် ရုပ်မြင်သံကြားကို လက်ဖက်ရည်ဆိုင်များတွင်သာ သွားရောက်ကြည့်ကြရသည်။ လူငယ်များဘောလုံးပွဲ အကြည့်အများဆုံးဖြစ်၍ ဘီယာဆိုင်တွင် ဘီယာမသောက်ချင်လည်းသောက်၊အချိန်မတော်သွားကြည့်တာ တွေ့ရှိရပါသည်။ အိမ်တိုင်းလိုလို အခမဲ့ရုပ်သံလိုင်းများလွှင့်ပေးလျှင် အဆင်ပြေနိုင်သည်။ အားကစားနှင့် အားကစားပစ္စည်းများတွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှု အားနည်းပြီး ကျေးရွာတွင်အားကစားကွင်း မရှိပါ။ အားကစားပစ္စည်းပြည့်စုံမှုမရှိကြပါ။ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပလေ့မရှိကြပါ။ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီဖြစ်သည်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအနေဖြင့် နှစ်စဉ်သင်္ကြန်အကပွဲကို ကျင်းပပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်မရှိသည့်အတွက် လူငယ်များမှာစာပေလေ့လာမှု၊ ဗဟုသုတနည်းပါးသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ဖုန်းများကိုလူငယ်တိုင်းလိုလို ကိုင်ဆောင်ပြီး အင်တာနက်အသုံးပြုကြသော်လည်းဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံးအသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွါးရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက်ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတနည်းနေသေးသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမီမှု	ဆက်သွယ်ရေး တာဝါတိုင်မရှိ။
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ။ ရွာသူ/သားများစိတ်ဝင်စားမှုမရှိ။ ယုံကြည်မှုမရှိကြပါ။
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအစဉ်	မရှိ။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	ဖိမိုင်အကွာအဝေးချောင်းခွကျေးရွာတွင်ချောင်းခွရဲစခန်း တည်ရှိသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ ထို့အပြင် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ရွာသူ/သားများမှ အာမခံလုပ်ငန်းအပေါ် ယုံကြည်မှုနှင့် စိတ်ဝင်စားမှုနည်းသောကြောင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူမရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ ဗဟုသုတလည်း နည်းပါးကြသည်။ ရွာသားများသည် လိုအပ်ပါက (၆)မိုင်၊ ချောင်းခွရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်သောကြောင့် ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှု ဖြစ်ပွါးခြင်းလည်းနည်းပါးသည်။

(၂.၁၅.၂)မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
စိုးရိမ် /သာမန်	မရှိ	မရှိ	သာမာန်	မရှိ

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ကြီးမားသောခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ သာမာန်ကိစ္စများကို ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

၅ ။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား (၄၅) : ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၁။	**<u>စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ</u>**					
၁။	အစုအဖွဲ့ဖြင့် စနစ်တ ကျ လုပ်ကိုင်ရာတွင်ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ေ ောင်ရွက်နိုင်သည့် အလေ့ အထနှင့် စွမ်းရည်မရှိခြင်း။ လက်ရှိအဖွဲ့များချိတ်ဆက်မှုအ ားနည်းခြင်း။	အစဉ်အလာအရခေါင်းဆောင် ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်းလိုက်နာ သည့် အကျင့်ပါနေခြင်း။ လူတိုင်းမွေးရာပါလူစွမ်းရည်ရှ ိကြောင်းသတိမပြုမိ ကြခြင်း။ လူစွမ်းရည်အပြည့်အဝအသုံးခ ျခွင့်မရခြင်း။ လူစွမ်းရည်မြင့်စေသည့်အခွင့် အလမ်းများမရှိခြင်း။	ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအ ခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေပြီး အချင်းချင်း ရင်းနှီးခင်မင်ကြခြင်း။	ဆင်းရဲသားများ စိုးရိမ်သိမ် ငယ်စိတ် ရှိခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာ တွင် အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များအား ထည့်သွင်း ဖွဲ့ စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ နေရာမ ပေးခြင်း။ ၄င်းတို့၏ အစွမ်း အစကို အသိအမှတ်မပြုခြင်း	လူစွမ်းရည်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး သဘောတရားတို့ကို အမြင်ဖွင့်ဟောပြောခြင်း ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပြီး စုပေါင်းဆုံးဖြတ်ချက်ချ မှတ်မှု၊ သတင်းအချက် အလက်ဖြန့်ဝေမှု၊ ပေါင်း စပ်ညှိနှိုင်းမှုစနစ် များပိုမို ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	**<u>၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း</u>** ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော် မတီနှင့်အခြားအထေက် အကူပြုကော်မတီများ စနစ်တကျဖွဲ့စည်းခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲ မှုသင်တန်းစာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေး သွင်းနည်းသင်တန်းခေါင်း ဆောင်မှု သင်တန်း၊ စာရင်းသင်တန်း။ လေ့လာရေးခရီး။အခြား
၂။	**<u>စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ</u>**					
	စိုက်ပျိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ။	မိုးရေလုံလောက်မှု မရှိခြင်း။ <u>ဆည်မြောင်းမရှိခြင်း/</u> မကောင်းခြင်း။ ရေစုပ်စက် လုံ လောက်မှု မရှိခြင်း။ စက်အဝိစိတွင်းတူးရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။	မြေအောက်ရေရရှိ နိုင်ခြင်း။ရေစုပ်စက်အ လွယ်တကူဝယ်ယူရန်ဒေ သအတွင်းကုမ္ပဏီများရှိ သည် ဒေသအတွင်းဆည်မြော င်းဦးစီးဌာနနှင့်ကျွမ်းကျ င်သူများ ရှိသည်။	အရင်းအနှီးမရှိ။ နည်းပညာ အားနည်း သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။ နည်းပညာ အကူ အညီရယူခြင်း။ ဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	**<u>၂။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေးစီမံကိန်း</u>** မြေသားကန်များအသစ်တူး ဖော်ခြင်း၊အဟောင်းပြုပြ ခြင်း၊ချဲထွင်ခြင်း။ စက်အဝိစိတွင်းတူးဖော်ခြင်း။ ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ် နိုင် ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း/ ရေစုပ်စက်အရစ်ကျရောင်း ချခြင်း။
	သီးနှံအထွက်တိုး ရေး လက်ရှိသီးနှံများအထွက်နှုံးန	ဒေသမျိုးများမှာသက်တမ်းရှ ည်ပြီး အထွက်နှုံးနည်းခြင်း၊	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ ရရှိရန်စိုက်ပျိုးရေး ဌာန	အရင်းအနှီးနည်းသည်။ အရစ်ကျဝယ်ယူရန် ကုမ္ပဏီ များ၊	လယ်ယာသုံးစက်ကရိ ယာများ အရစ်ကျရောင်း	**<u>၃။ သီးနှံအထွက်တိုး စီမံကိန်း</u>**

	ည်းသည်။	အရည် အသွေးညံ့ခြင်း။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာလုံ လောက်မှုမရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများအ တွက်ငွေကြေးမပြည့်စုံ ခြင်း။ နှစ်ရှည်ဥယဉ်ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။ လက်ရှိစိုက်ဘဏ်ချေး ငွေမှာ လုံလောက်မှုမ ရှိ၊ အချိန်မီမရ၊ ပုံစံ ၇ ရှိမှသာ ချေးငွေရရှိနိုင် ခြင်း၊ ကာလတိုချေး ငွေဖြစ်ခြင်း၊ မိုးစပါး တစ် မျိုးတည်းအတွက်သာငွေချေး ြင်း၊ကန့်သတ်မှုများပြီး တောင်သူများလိုအပ် ချက်နှင့် သင့်တော်မှု အားနည်းသည်။	ရှိသည်။ ဒေသအတွင်း လယ် ယာသုံးစက်ကရိ ယာ နှင့် သွင်းအားစုများအ လွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိ နိုင်သည်။ မြေဆီလွှာ အသင့်အ တင့်ကောင်းမွန်ခြင်း မြေပြန့်ဖြစ်ခြင်း၊	ဘဏ်များနှင့် အဆက်အသွယ် မရရှိခြင်း။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်အဆက် အသွယ်နည်းပါးသည်။	ချသော ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း တောင်သူများနှင့် သင့် တော်သော နှစ်ရှည် ငွေ ချေးစနစ်ထူထောင်ပေး ခြင်း။	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း။
	နည်းစနစ်တကျ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ။ ရောဂါပိုးမွှားဆိုး ရွားစွာကျရောက် ဖျက်ဆီးခံရသော်လည်း ထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်းမရှိ။	နည်းပညာအထောက် အပံ့ ရရှိမှု အားနည်းခြင်း၊ လုံလောက်မှုမ ရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးအသိပ ညာ အားနည်းခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးကျ ရောက်တတ်ခြင်း၊	နည်းပညာကျွမ်းကျင် သော စိုက်ပျိုးရေးဌာန နှင့် စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပ ဏီများ ရှိသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန ဝန်ထမ်း လုံလောက်မှုမရှိ၊ ခရီးသွား လာရန် ယဉ်နှင့် ကုန်ကျ စရိတ်အခက်အခဲရှိသည်။ ကုမ္ပဏီများ ပညာပေးခြင်း ထက် အရောင်းမြှင့်တင်ရေး ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန၊ ကုမ္ပဏီ များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ ပုံမှန် ကွင်းဆင်းပညာပေးခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးနှိမ် နှင်း ရေးအတွက် ဦးစီး ဌာနမှ ထိရောက်သော အစီအမံချမှတ်ဆောင် ရွက်ခြင်း၊	**<u>၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာစီမံ ကိန်း</u>** မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းန ည်း သင်တန်းသဘာဝမြေဆွေးပြု လုပ်နည်း သင်တန်း (တီမြေဆွေး။ အီအမ် ဘိုကာရှီ စသည်) သစ်စိမ်းမြေဩဇာပြုလုပ်နည်း ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်း သင်တန်းသီးလှည့်စိုက်ပျိုးနည းသင်တန်း ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်း သင်တန်း တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့်လှစ်

						ခြင်း လေ့လာရေးခရီး အခြေခံ လယ်ယာမြေ ဥပဒေ သင်တန်း
၃။	**<u>မွေးမြူရေးကဏ္ဍ</u>**					
၃။	မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း များမှ ထုတ်လုပ်မှု လျော့နည်းခြင်း၊	ငွေကြေးချို့တဲ့၊အရင်းအနှီးမ ြည့်စုံခြင်း၊ မွေးမြူရေးချေးငွေမရှိ။ စားကျက်ရှားပါးလာခြင်း အဟာရတန်ဖိုးမြင့် မြက်စိုက်ပျိုးရန် အ ရင်းအနှီးနှင့် မြက် မျိုး ရရှိရန်ခက် ခဲခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှု ကြောင့် မွေးမြူရေးမှ ဝင်ငွေနည်းသောကြောင့်တိုးချဲ့ မွေး မြူရန် အခက်အခဲ ရှိခြင်း။လွတ်လပ်စွာ ရောင်း ချခွင့်မရှိခြင်း။ (အသား၊အရှင် လိုက် သယ်ယူခွင့် စသည်)	တနိုင်တပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ရန် အိမ်မြေခြံများရှိနေခြင်း၊ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေး ဦးစီးဌာနမှဝန်ထမ်းများ နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွ က်နိုင်ခြင်း၊ မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန် ရောင်းချရန် ဈေးကွက် ခိုင်မာခြင်း၊ ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိခြင်း။	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အလုံ အလောက်မရရှိခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်/အင်းလိုင်စင်ချထ ားရာတွင် မျှတမှုမရှိ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ၊ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချ ထားပေးခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့် မရှိ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ ၏ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံရ ခြင်း။ မကြာခဏ ကပ်ရောဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်းနှင့် ဆုံး ရှုံးမှုများခြင်း။	မွေးမြူရေးချေးငွေထူ ထောင်ပေးခြင်း။ ဈေးသက်သာပြီးထိရောက် မှုရှိသောကာကွယ်ဆေးထိုး မှုစနစ်ချမှတ်ခြင်း၊ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရောဂါဖြစ် ပွါးမှုများကို စစ်ဆေး နိုင်ရန်သုတေသနခါတ်ခွဲခ န်းများ ဖွင့်ပေးခြင်း၊	**<u>၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း</u>** ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင် တစ်နိုင်မွေးမြူရေး တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးတိုးချဲ ့ခြင်း အာဟာရတန်ဖိုးမြှင့်မြက်စိုက် ခင်းထူထောင်ပေးခြင်း မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင် ပေးခြင်း
	နှစ်စဉ်ရာသီအလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိပြီး ကာ ကွယ်နိုင်ခြင်းမရှိ	မွေးမြူရေးနည်းပညာ၊ ဗဟု သုတအားနည်း ခြင်း၊နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရရှိခြင်း။နှစ်စဉ်ကူးစက်ရော ဂါများကျရောက်တတ်ခြင်း၊	ရွာသူ/သားများမှမွေးမြူ ရေးပညာသင်ယူရန် စိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။ လူသားအရင်းအမြစ်ရှိ သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	တိမွေးကုဦးစီးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ ဖွဲ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	**<u>၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာစီမံကိန်း</u>** တိမွေးကု သင်တန်း
၄။	**<u>စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ</u>**					
	ဒေသစီးပွါးရေးလုပ်ငန်းအား နည်းခြင်း။ မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများအ တွက်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟု	ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် စက်ရုံအလုပ် ရုံ မရှိခြင်း။ ကျေးလက်စီးပွါးရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အရင်းအနှီးအား နည်	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် လူငယ်အင်အားထု ဖြ၄.၃%ရှိခြင်း၊ကျေးရွာ တည်နေရာအားသာချက်	လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင် မှုအားနည်းခြင်း၊အသေးစားစီးပွါးေ းလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းအားန ည်းခြင်း၊	ဈေးကွက်၊ ကုန်သွယ် ပြပွဲ၊ ဈေးကွက်အကဲဖြတ်ခြင်းမျ ားသို့ လေ့လာရေးခရီးစဉ်	**<u>၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း</u>** ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံ ပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း

	တ်သောအလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှားပါးခြင်း၊ ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရခြင်း၊ လုပ်အားခနည်း ခြင်း။ အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အရင်းအနှီးမရရှိနိုင်ခြင်း၊	ည်းခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုစနစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းခြင်း၊လက်ရှိလုပ်ငန်းများအတွက်ခေတ်မီလက်နှက်ကရိယာမရှိခြင်း၊အသက်မွေးလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှုအားနည်းခြင်းနှင့်အဆက်အသွယ် အားနည်းခြင်း။	ကြောင့်ဈေးနှင့်လက်လှမ်းမီခြင်း၊လမ်းပန်းဆက်သွယ် ရေးနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင်ေးအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ခြင်း	ဈေးကွက်ဗဟုသုတအားနည်းခြင်း၊ နိုင်ငံတော်မှ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အတွက် စီမံကိန်း၊ ပံ့ပိုးမှုပေါ်လစီတို့ အားနည်းခြင်း၊ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် လက်လှမ်းမမီခြင်း၊	စီစဉ်ပေးခြင်း၊ထုတ်လုပ်သူများနှင့် ဝယ်ယူသူများအကြားအဆက်အသွယ်ရှားပေးခြင်း၊ ဒေသတွင် ဘဏ်နှင့်ငွေရေးကြေးရေးဝန်ဆောင်မှုရရှိစေခြင်း၊ အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်းများအတွက်မြို့နယ်အဆင့်ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများရရှိစေခြင်း၊ကျေးလက်စီးပွါးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အသေးစားစွန့်ဦးတီထွင်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများထူေောင်ပေးခြင်း၊ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း	ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင်ပစ္စည်းများ ထူထောင်ခြင်း ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ် လပ်နေရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအားဦးစားပေး ခန့်ထားပေးရန်
	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲခြင်းနှင့် နေ့စဉ်မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ရှာဖွေနေရသောကြောင့်လေ့လာသင်ယူ နိုင်ခြင်း မရှိ။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ် (၆၄.၃) ရာခိုင်နှုန်းရှိ ပြီး ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော လူငယ်များရှိသည်။အသက်မွေးဝမ်းပညာများကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ကြ ပါ ။ သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	အသက်မွေးပညာဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	**<u>စ။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာစီမံ ကိန်း</u>** သစ်သီးယိုစုံလုပ်ငန်းသင်တန်း စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှုအဆင့် မြင့်သင်တန်း မုန့်မျိုးစုံသင်တန်း ရေခဲမုံနှင့် ဂျယ်လီသင်တန်း လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြင့် သင်တန်း စက်ပြင်သင်တန်း ဆပ်ပြာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း ဆံပင်ညှပ်၊ အလှပြင်သင်တန်း တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း ပန်းဘဲသင်တန်း

	ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
	ဆင်းရဲသားများအ ရင်းအနှီးနည်းခြင်းနှင့် ချေးငွေလက်လှမ်းမမီ ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သောချေးငွေစနစ်မ ရှိခြင်း၊ အတိုးနှုန်းများခြင်းကာလတိုခေ ျးငွေများသာ ဖြစ်ခြင်း အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း	ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်စနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှု အားနည်းနေသေးခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း ငွေစုငွေချေးစနစ်ထူ ထောင်ခြင်း	**၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင် မှု စီမံကိန်း:** နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံ ပုံငွေထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)
၅။	**ပညာရေးကဏ္ဍ**					
	ပညာရေးအဆောက်အဦး များဟောင်းနွမ်းပျက် စီး နေသည်။ ပြင်ပမှ လာရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်သောဝန်ထမ်းမ ျားနေရန် အိမ်/အ ဆောက်အဦးမရှိ။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ လုံလောက်မှုမရှိ။ ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း လုံလောက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာသူ/သားများ မှာ ဆင်းရဲသော ကြောင့်ပြုပြင်နိုင်ခြင်း၊ အသစ်ဆောက်လုပ်နိုင်ခြင်း၊ တိုးချဲ့နိုင်ခြင်းမ ရှိပါ။	ရွာသားအများစု ပညာရေးအား စိတ်ဝင်စားမှုရှိ ခြင်း၊ မိဘဆရာအသင်းဖွဲ့စည် းထားရှိကာ ပညာရေးဌာနနှင့်ပူးပေါ င်းလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း၊	မိဘဆရာအသင်း တက်ကြွ လှုပ်ရှားမှု အားနည်းခြင်း။ အမည်ခံဖွဲ့စည်းထားပြီး အသက်ဝင်လှုပ်ရှားမှု မရှိခြင်း။ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများ အတွက် ဘက်စုံသင်ကြားမှု စနစ်မရှိခြင်း	ပညာရေးဌာနသို့ တင်ပြခြင်းနှင့် အလှူငွေရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း။	**၁၀။ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း စီမံ ကိန်း:** ကျောင်းဆောင်သစ်ဆောက် လုပ်ခြင်း/ အဟောင်းပြုပြင်ခြင်း/ တိုးချဲ့ခြင်း။ ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာဆော က်လုပ်ခြင်း။ ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ် ခြင်း ကျောင်းသောက်ရေသန့်ရရှိ ရေး
	ကျောင်းစာကြည့်တိုက် မရှိ။	စာအုပ်ပြည့်စုံမှုမရှိ။	လေ့လာသင်ယူလိုသော ကျောင်းသားများရှိသည်	ကျောင်းသားများအတွက် အပန်းဖြေရန် စိတ်ကြိုက်လေ့လာသင်ယူရန် အခွင့်အလမ်းနှင့်အခြေအနေမရှိ ခြင်း၊ သင်ကျက်စနစ်ကျင့်သုံးခြင်း	စာကြည့်တိုက်ရှိပါက စိတ် ဝင်စားသော ဘာသာရပ် ကို အလွယ်တကူ လေ့ လာနိုင်သည့် ပါတ်ဝန်း ကျင် ဖန်တီးပေးရန်။	ကျောင်းစာကြည့်တိုက်ထူ ထောင်ခြင်း
	သင်ကြားမှု အားနည်း ခြင်း	ဘာသာရပ် အလိုက်ကျွမ်းကျင် ဆရာ/မ အင်အား မလုံလောက် ခြင်း၊		ဘာသာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်သည့် ဆရာ/ဆရာမ ခန့်ထားမှု အားနည်းခြင်း၊	ကျွမ်းကျင်ဆရာ/ဆရာမ များအားစီစစ်ခန့်ထားပေး ခြင်း	ဆရာဖြစ်သင်တန်းပေးခြင်း

					လက်ရှိဆရာ/မများအား ကျွင်းကျင်မှုကိုစီစစ်ခြင်း နှင့် ဆရာဖြစ်သင်တန်း ပေးခြင်း၊	
	ကျောင်းသားများအားက စားတွင်ထူးချွန်မှုအားနည်း သည်။	ကျောင်းအားကစား ပစ္စည်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	အားကစားကို ကျောင်း သားများ စိတ်ဝင်စားကြ သည်။	ပညာရေးရံပုံငွေ အားနည်းသည်။ ပညာရေးဌာ နမှ အားကစားကို အားပေးနိုင် မှု အားနည်းသည်။	ကျောင်းအားကစားမြှင့် တင်ရန်။	ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း။ နှစ်စဉ် ကျောင်းပြေးခုန်ပစ်ပြိုင် ပွဲများ၊ စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပ ပေးခြင်း
	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ် များ ပြုစုစောင့်ရှောက်ရန် အခက်အခဲရှိသည်။	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ်များ အတွက် မူကြို ကျောင်းမရှိခြင်း၊ ကလေးငယ်များ ကျန်းမာရေး အားနည်းသည်။	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ် များစွာရှိသည်။	မူကြိုကျောင်းမရှိ။ ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာ ပေး အစီအစဉ်မရှိ	မူကြိုကျောင်းဖွင့်လှစ်ခြင်း နှင့် ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာပေးဆောင်ရွက်သင့်။	မူကြိုကျောင်းဆောင် ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်ခြင်း၊ ကလေးငယ်များအာဟာ ရပြည့် ဝရေးဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကျောင်း ကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်
၆	**<u>ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ</u>**					
	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးနှ င့်အသုံးအဆောင်များပြည့်စုံမှု မရှိ။ ဒေသထွက် သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များတဖြည် းဖြည်းရှား ပါး လာသည်။	ရွာသူ/သားများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် မ တတ်နိုင်ကြပါ။ ကျန်းမာရေးအရေး ပေါ် သွားလာရန်အ ခက် အခဲရှိသည်။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှုမရှိ။ စည်းကမ်းမဲ့ ထုတ်ယူသုံးစွဲ/ ရောင်း ချနေကြသည်။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန နှင့် ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ ရှိသည်။ ဒေသတွင် တန်ဖိုးရှိ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ သဘာဝအလျောက် ပေါက်ရောက်လျက်ရှိ သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်းသည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက် ခြင်း။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်း ခြင်း၊ ပညာပေးဆောင် ရွက်ခြင်းပြုလုပ်ပေးသင့် သည်။ တိုင်းရင်းဆေး မြှင့်တင်ပေးရန်။	**<u>၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အ ဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း</u>** ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် ဆေးခန်းသုံးပစ္စည်းများ လူနာတင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ခြင်း တိုင်းရင်းဘယဆေးခြံထူထေ ာင်ခြင်း အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုံဆေး ဆိုင် ထူထောင်ခြင်း
	ကျန်းမာရေးကျွမ်းညကျင်သူမ	နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ ရရှိရန်	ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရနှင့်အ	သင်တန်းတက်ရောက်ရန်	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့်	**<u>၁၂။</u>**

	ရှိ။ ကျန်းမာ ရေးနည်းပညာနှင့် ဝန် ဆောင်မှုအားနည်း သည်။ ကျန်းမာရေး အား နည်းကြသည်။ ကျန်းမာရေးအသိပညာ ဗဟုသုတအား နည်းသည်။ ဒေသထွက်ဆေးဖက်ဝင်အပင် များရှိသော် လည်း အသုံးချနိုင်ခြင်းမရှိ။	အဆက်အ သွယ် မရှိ။ နည်းပညာဝန်ဆောင် မှု အပြည့်အဝ မရရှိ ကြပါ။ တိုင်းရင်းဆေးနည်း ပညာဗဟုသုတနည်း သည်။	ထက်တန်းပညာအ ဆင့် တတ်မြောက်သူများ ရှိ သည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။	ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်။ အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များဖြင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း	**<u>ကျန်းမာရေးနည်းပညာစီမံကိန်း</u>** အရံသားဖွါးသင်တန်း အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ကျန်းမာရေးပညာပေးသင် တန်း
၇	**ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ**					
	သောက်ရေလုံလောက်မှုမရှိ။ ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲ မှုနည်းပြီး သန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲသောကြောင့် ရေတွင်းတူးဖေါ်နိုင်ခြင်းမရှိ/ နွေရာသီရေ ခမ်းခြောက်သည်။	စက်အဝီစိတွင်းတူးဖေါ် ပါ က သောက်ရေအလုံ လောက်ရရှိနိုင်သည်။ ဒေသအတွင်းကျန်းမာ ရေးဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း များရှိသည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ မရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	အစိုးရ ရေအရင်းအ မြစ် ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း	**<u>၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး စီမံကိန်း</u>** ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ဆင်းရဲသားများယင်လုံအိမ် သာဆောက်လုပ်ခြင်း
၈။	**လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ**					
	အလုပ်လက်မဲ့ များခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အ လမ်းနည်းပါးခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်း ခြင်း	လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာရေးအဆ င့်အတန်း နိမ့်ခြင်း၊ လေ့လာသင်ယူ စရာ နေရာ မပြည့်စုံခြင်း၊	အလုပ်လုပ်နိုင် သည့် လူငယ်၊ လူရွယ်များ ရှိနေခြင်း၊ ဘွဲ့ရလူငယ်အချို့ရှိသည်။	ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက် အကူပြုသော အလုပ်ရုံ၊ စက် ရုံ များမရှိခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာ ထောက်ပံ့မှုစီမံကိန်းများ မရှိ ခြင်း။ အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း သင်တန်းကုန်ကျစရိတ်မ တတ်နိုင်ခြင်း	စက်ရုံ၊အလုပ်ရုံများ ထူ ထောင်ပြီး အလုပ် အကိုင် ဖန်တီးပေး ခြင်း၊ ရွာအရောက်သင်တန်းများ ပံ့ပိုးခြင်း၊	**<u>၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး</u>** အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း
	လူငယ်များ လုံခြုံမှုအား နည်းသည်။	လူငယ်များ မိသားစု ဝင်ငွေအတွက် အဓိက အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်၊ ခရီးသွားလာ ကြရ၊ရွှေ့ပြောင်းသွား လာ	ယဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူး ခံရမှု ခံရနိုင်သည်။	ဗဟုသုတအားနည်းသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချတ် ဆက်၍ အမြင်ဖွင့်သင် တန်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့် သည်။	ယာဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်း ကမ်းသင်တန်းအမျိုးသမီး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုသင် တန်းမူးယစ်ဆေးအသိပညာ ပေး သင်တန်း

		ကြရသည်။				
	လူငယ်များ စာဖတ်အား နည်းပြီး လေ့လာသင်ယူ မှု အားနည်းသည်။	စာကြည့်တိုက်မရှိ/ စာအုပ်စာတမ်းပြည့်စုံမှုမ ရှိ/ စာဖတ်အားနည်း သည်။	လူငယ်များ ရှိသည်။	လေ့လာသင်ယူနိုင်သော ပါတ်ဝန်ကျင်မရှိ။	လေ့လာသင်ယူရေးပတ်ဝန်းကျင် အဆင့်မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ဖန်တီးပေးခြင်း	နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း
	လူငယ်များ အပန်းဖြေရန် သီးသန့်နေရာနှင့် အစီအစဉ်များမရှိ။	ဓလေ့ထုံးစံအရ လူမှု ရေးလှုပ်ရှားမှု အား နည်းခြင်း	လူငယ်များရုပ်မြင်သံကြားကြည့်ရှုခြင်း၊ သီချင်းနားထောင်ခြင်း၊ တောင်းဆိုခြင်းများ စိတ်ဝင်စား မှုရှိသည်။		ရိုးရာပွဲများတွင် လူငယ်များရှေ့တန်းမှ ပါဝင်လာစေရန်လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ ပညာပေးခြင်း	ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူထောင်ပေးခြင်း
	လူငယ်များ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးတွင် ရှေ့တန်းမှ ပါဝင်နိုင်မှုအားနည်းသည်။	အနာဂါတ်အတွက် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး၏ အရေးကြီးမှု၊ အရေးပါမှု ကိုသတိမမူမိကြခြင်းနှင့်အားေးမှု နည်း ခြင်း	ကျေးရွာတွင်လူငယ်များ ရှိပြီးကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေး ကိုစိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး ရေးကိစ္စများ ဆုံးဖြတ်၊ ဆွေးနွေးရာတွင်ပါဝင်ခွင့် မရှိခြင်း	အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းပေးခြင်းနှင့် လက်တွဲ ပညာပေးဆောင်ရွက်ခြင်း	ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း
	လူငယ်များအားကစားတွင် ထူးချွန်မှု အားနည်းသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့်အားကစားအချိန်မပေး နိုင်ကြပါ။	လူငယ်များအားကစားကို စိတ်ဝင်စားသည်။ ဘောလုံးပွဲ၊ လက်ဝှေ့ပွဲများကို ရုပ်မြင်သံကြားမှ ကြည့်ရှုကြသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့် အားကစားအချိန်မပေး နိုင်ကြပါ။	အားကစားလက်လှမ်းမီနိုင်သောပါတ်ဝန်ကျင် ဖန်တီးပေးခြင်း	အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်များနှင့် ကိုယ်ကာယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှင့် အားကစားပြိုင်ပွဲများကျင်းပခြင်း(ကျေးရွာအဆင့်၊ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)
၉။	**<u>ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ</u>**					
	ရွာတွင်းလမ်း မကောင်း ခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်လမ်း/ကျေးရွာချဉ်းကပ်လမ်း မကောင်းခြင်း ကုန်ထုတ်လမ်းပျက်စီး ခြင်း တံတား/ရေပြွန်ပျက်စီး ခြင်း	မြေသားလမ်းဖြစ် နေ ခြင်း၊ မိုးရာသီသွားလာရန် အခက်အခဲရှိခြင်း လမ်းပြုပြင်ရန် ငွေကြေးမပြည့်စုံခြင်း၊	နဂိုရင်းလမ်းရိုး ရှိနေခြင်း၊ ရွာသူ/သားများ စိတ်ဝင်စားမှုရှိခြင်း	သက်ဆိုင်ရာမှ ရွာတွင်းလမ်း ဖောက်ပေးသည့် အထောက် အပံ့ အားနည်းခြင်း၊ အစိုးရဌာနများမှ ကျေးရွာလမ်းတံတားဖွံ့ဖြိုးရေး စိတ်ဝင်စားမှု အားနည်းခြင်း	နိုင်ငံတော်မှ ရွာတွင်း လမ်း ဖောက်ပေးသည့် အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း၊	**<u>၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတားစီမံ ကိန်း</u>** ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း ကုန်ထုတ်လမ်း ပြုပြင်ခြင်း
	ကျေးရွာတွင် လျပ်စစ်မီး မရရှိသေးပါ။	ရွာသူ/သားများ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကုန်ကျမှု	လျပ်စစ်ဓါတ်အားလိုင်းနှင့် လက်လှမ်းမီသည်။	ငွေအရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြ ပါ ။	လျပ်စစ်ဌာနနှင့် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်	**<u>၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေးစီမံ ကိန်း</u>** ကျေးရွာမီးလင်းရေး

		မတတ်နိုင် ခြင်း			ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်	
၁၀	**သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချခြင်းကဏ္ဍ**					
	မီးဘေးအန္တရာယ်ရှိသည်။ အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သည်။	မီးဘေးအန္တရာယ် အ ချိန်မရွေးကျရောက် နိုင်သည်။	ကျေးရွာတွင်ကားမောင်းနိုင်သူ/ကားအကြောင်းနားလည်သူ/ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနိုင်သူများ ရှိသည်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဖွဲ့စည်းထားပြီးဖြစ်သည်။	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။	ကြိတင်ကာကွယ်မှုအစီအစဉ်ပြုလုပ်ခြင်း	**<u>၁၇။ သဘာဝဘေးလျော့ချရေးစီမံကိန်း</u>** မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲမီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့စည်းခြင်း
	ငလျင်ကြောင့် မကြာခဏအပျက်အစီးဆုံးရှုံးမှုများရှိသည်။	ငလျင်ဇုန်အတွင်း ကျရောက်သည်။	ကြိတင်ကာကွယ်ရေး ပြုလုပ်နိုင်သည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအားနည်းသည်။	သဘာဝဘေးကာကွယ်မှုအစီအစဉ်များရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခြင်း	သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး သင်တန်း
	မူဝါဒများ					
	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအရှုပ်အရှင်းများ ရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ မရှိကြပါ။	မြို့နယ်မြေစာရင်းဦးစီးဌာနရှိသည်။ တခြားမြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထားများရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ လျှောက်ထားရာတွင် အဆင့်ဆင့်တင်ပြရခြင်း၊ အချိန်ကြန့်ကြာခြင်းနှင့် ရှုပ်ထွေးသောကြောင့် ရှာသူ/သားများ အခက်အခဲရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ ကို အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက်ပေးရန်	မြေယာကော်မတီစနစ်တကျဖွဲ့စည်းပေးရန် ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင်ပေးရန်
	ရွာသူ/သားများ မိမိတို့အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင် ရှိသူ၏ မတရားဖမ်းဆီးခံ၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင်ကျင့်ခံနေ ြရသည်ဒေသခံရွာသူ/သားများ မွေးမြူရေးမှအကျိုးအမြတ်နည်း သည်။	သားသတ်လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း။ရွာသူ/သားများမှ မိမိ တို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရ ခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့	ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအားအလုံအလောက်ရှိသည်။	လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်း နှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံ နေရသည်။	ကိုယ်တိုင်မွေးမြူသူများကိုလွတ်လပ်စွာရောင်းချခွင့် ပြုရန်။	သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေးလိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေ ပြင်ဆင် ရေးဆွဲပေးရန်။

		ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရား ဈေးနှိမ်ခံရ သည်။				
	စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။	ဈေးကွက်မတည်ငြိမ် ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်းမမှန်ခြင်း ကြောင့် ဖြစ်သည်။	ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသည်။	အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှု အား နည်းသည်။	အစိုးရမှ ထိန်းသိမ်းပေး ရန်	ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။
	ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	ပညာရေးဌာနမှ လစ် လပ်နေရာများအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမ ရှိ။	ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသားအရေအတွ က် များသည်။	အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန် ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။	ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်း ပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက် ခန့် ထားပေးရန်။	ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များ အား ဦးစားပေးခန့်ထားပေး ရန်။
	အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လု ပ်ချိန်၊လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှု တူသော်လည်း ကျား/မနေ့စားလုပ်အားခ တန်းတူမရရှိခြင်း။ အမျိုးသမီးများ လုံခြုံ မှုနည်းသည်။	ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ် ရှိသည်။ အမျိုးသမီးကာကွယ် သည့် ဥပဒေအား နည်း သည်။	ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင် မည်။	အမျိုးသမီးများ အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ် ဆက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း မှတဆင့် လွတ်တော် သို့ တင်ပြရန်။	ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။
	လူငယ်အချို့ စကိုင်းနက်ရှိရာ ဘီယာဆိုင်၊လက်ဘက်ရည်ဆို င်များသို့အချိန်မတော် သွားရောက်ကြည့်ကြရသောေ ြကာင့် မလိုလားအပ်သော အရက် ဘီယာသောက်စားမှု၊ မူး ယစ်ရမ်းကားမှု၊ ယဉ်တိုက်မှု၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွါးမှု၊ ငွေကြေးကုန်ကျမှုများ ရှိ သည်	လူငယ်များအနေဖြင့် အားကစား (ဘောလုံး၊ လက်ဝှေ့၊) စသည်တို့ကို များစွာ စိတ်ဝင်စား သော်လည်း အရေးကြီး ဘောလုံးပွဲ ကဲ့သို့ အားကစားပွဲများအားစကိုင်းန က်ကသာ ပြသခွင့် ရကြပြီးအများပြည်သူသုံး ရုပ်မြင်သံကြားများမှ ပြ သပေးခြင်းမရှိသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။	နိုင်ငံတော်အစိုးရ အများ ပြည်သူသုံး ရုပ်သံလှိုင်း များစွာရှိသည်။	ပြသခွင့် လိုင်စင်အခက်အခဲရှိ သည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံ လှိုင်းများမှ ထုတ်လွှင့်ပေး ပါ က အချိန်မရွေး အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနိုင် ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတများစွာ ရရှိနိုင်ပါသည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံ လှိုင်း များမှ ထုတ်လွှင့်ပေးရန်။

		စကိုင်းနက်မှသာ ထုတ်လွှင့်ပေးသောကြောင့်ျကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် လက်လှမ်းမမှီနိုင်ကြပါ။				